Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • 29 октябрь 1974 йил, сешанба • № 254 (16.034) Баҳоси 2 тийин.

НАМАНГАН ПАХТАСИ

Наманган области қишлоқ хўжалик меҳнатчилари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 57 йиллиги шарафига зиммаларига олган юксак социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажариш учун мусобақалашиб, пахта тайёрлаш халқ хўжалик планини 27 октябрда бажардилар. Область колхозлари ва совхозлари тайёрлов пунктларига 388 минг тоннадан ортиқ пахта элтиб бердилар. Шундан икки юз минг тоннадан кўпроғи машиналар ёрдамида териб олинди.

Учқўрғон, Янгиқўрғон, Норин, Уйчи, Наманган, Задарё районларининг хўжаликлари областда биринчи бўлиб халқ хўжалик планини бажардилар ҳамда социалистик мажбуриятлари ҳисобига пахта топширишни давом эттирмоқдалар.

Область пахтакорлари давлатга 450 минг тонна пахта сотиш юзасидан зиммаларига олган юксак социалистик мажбуриятларини бажариш учун бутун ҳосилни нес-нобуд қилмай қисқа муддатларда териб олишга, 1975 йил ҳосили учун мўлжалланган барча кузги-қишки ишларни уюшқоқлик билан ўтказишга аҳд қилдилар.

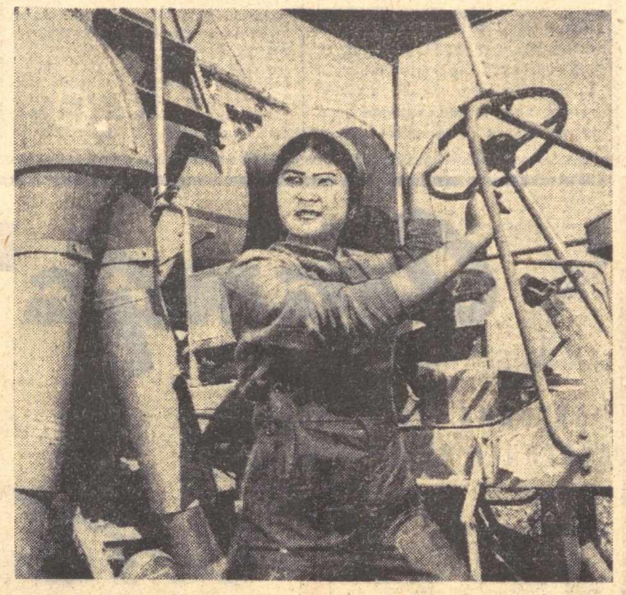

Задарё район комсомол комитетининг секретари Зоҳидахон Убайдуллаева ташаббус кўрсатиб йиғим-терим мавсумида пахта териш агрегатини бошқарди. У ҳозиргача 150 тонна дурдона терди. Савдо ходими Малика Улмасова унинг издошларидан. Улмасова «Гулбоғ» совхозида пахта тераётир. У юбилей йилида 150 тонна «оқ олтин» теришга сўз берган.

Суратда: М. Улмасова.
Ҳ. Ҳайдаров фотоси. (ЎзТАГ).

ГФР ФЕДЕРАЛ КАНЦЛЕРИ МОСКВАГА КЕЛДИ

Германия Федератив Республикасининг федерал канцлери Гельмут Шмидт ГФР федерал ташқи ишлар министри Ганс-Дитрих Геншер ҳамроҳлигида 28 октябрь куни расмий визит билан Москвага келди.

ГФР ва Совет Иттифоқининг давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида федерал канцлерни, бошқа расмий кишиларни самолёт пиллапояси ёнида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари К. Т. Мазуров, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, РСФСР Министрлар Советининг Раиси М. С. Соломенцев, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. В. Архипов, Совет Иттифоқининг ГФРдаги элчиси В. М. Фалин кутиб олдилар.

Самолёт пиллапояси ёнида федерал канцлер ва унинг рафиқасини В. П. Брежнева, Л. Д. Громико, Л. А. Гвишианилар ҳам кутиб олдилар.

Аэродромда кутиб олиш маросимида СССР министрларидан А. И. Костоусов, Н. С. Патоличев, К. Н. Руднев, В. Д. Шашин, СССР Министрлар Совети телевидение ва радио эшиттириш давлат комитетининг раиси С. Г. Лапин, Москва Совети ижроия комитетининг раиси В. Ф. Промислов, СССР Ташқи ишлар министрлиги протокол бўлимининг мудири Д. С. Никифоров, бошқа расмий кишилар ҳам бор эди.

Кутиб олувчилар орасида ГФРнинг Совет Иттифоқидаги элчиси Ульрих Зам ҳозир бўлди.

Аэродромда Москва меҳнаткашларининг вакиллари меҳмонларни табриклаб турдилар.

Учиш майдонида фахрий қоровул саф тортди. ГФР ва СССР давлат гимнлари ижро этилди.

А. Н. Косигин билан Г. Шмидт совет жангчилари сафи олдидан ўтдилар.

Л. И. Брежнев, А. Н. Косигин ва Г. Шмидт автомашиналарга ўтириб, мотоциклчилар эскорти ҳамроҳлигида шаҳарга, ГФР канцлери учун ажратилган резиденцияга йўл оладилар. Автомашиналар кортежи ўтган кўчалар ГФР ва СССР давлат байроқлари билан безатилган эди. (ТАСС).

ДЎСТОНА СУҲБАТ

28 октябрда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов республикада меҳмон бўлиб турган ҳукмрон Бангладеш Халқ иттифоқи партиясининг шу партия ишчи комитети аъзоси Муҳаммад Қамаруззамон бошчилигидаги раҳбар арбоблар группасини қабул қилди.

Дўстона вазиятда суҳбат бўлиб ўтди. (ЎзТАГ).

УКРАИНА КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА, УКРАИНА ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИГА, УКРАИНА ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИГА

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети колхозчилар, совхоз ишчилари, қишлоқ хўжалиги мутахассислари, олимларни, қишлоқ хўжалик органларининг, тайёрлаш ва транспорт ташкилотларининг ходимларини, саноат корхоналарининг коллективларини, партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимларини, Совет Украинасининг ҳамма меҳнаткашларини давлатга миллиард пуд дон сотиш юзасидан олинган социалистик мажбуриятлар бажарилганлиги билан қизғин табриклайдилар.

Украиналик ғаллакорлар дон етиштириш ва сотиш юзасидан сурункасига икки йилдан бери юксак марраларни эгалламоқдалар ва бу нарса шонли анъанага айланиб бормоқда. Бутун совет халқи бу билан фахрланмоқда. Миллиард пуд ғалла сотилганлиги — республика қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари эришган ажойиб муваффақият КПСС XXIV съездининг мамлакат экономикасини ривожлантириш ва совет халқи фаровонлигини юксалтириш юзасидан қабул қилган қарорларини бажариш ишига қўшилган катта ҳиссадир.

Қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда Украина ССР эришган ютуқлар — республика колхоз, совхозлари ходимлари, барча меҳнаткашларининг фидокорона меҳнати натижаси, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, совет ва хўжалик органларининг катта ташкилотчилик ва сиёсий ишлари натижаси, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши самарадорлигини ҳамма чоралар билан ошириш учун олиб борилган қаттиқ кураш натижасидир.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети Украина меҳнаткашлари тобора ошиб бораётган имкониятлар ва резервлардан фойдаланиб, интенсивлаш асосида дон, деҳқончилик ва чорвачиликнинг бошқа маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтиришга эришадилар, тўққизинчи беш йиллик планларини муваффақиятли равишда тўла ва ошириб бажарадилар, деб ишонч билдирдилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ — СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ — СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ХОРАЗМ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИГА, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ХОРАЗМ ОБЛАСТЬ СОВЕТИГА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Хоразм областининг колхозчиларини, совхозларнинг ишчиларини, партия, совет, касаба союз ва комсомол органлари, қишлоқ хўжалиги, сув хўжалиги ва тайёрлов ташкилотларининг ходимларини катта меҳнат ғалабаси — давлатга пахта сотиш юзасидан юбилей йили социалистик мажбуриятларини бажарганликлари билан самимий табриклайдилар.

Тайёрлов пунктларига 410 минг тоннадан зиёд пахта етказиб берилди. Шундан 190 минг тоннадан кўпроғи машиналарда териб олинди.

Эришилган муваффақиятлар пахтакорлар, механизаторлар, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассисларининг, областдаги барча меҳнаткашларнинг фидокорона меҳнати, қишлоқда ташкилий ва сиёсий ишлар яхши йўлга қўйилганлиги, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги шарафига социалистик мусобақа кенг авж олдирилганлиги самарасидир.

Хива, Боғот ва Қўшкўпир районларининг деҳқонлари давлатга пахта сотиш юзасидан олган социалистик мажбуриятларини областда биринчи бўлиб бажардилар.

Гурлан, Шовот, Урганч, Хонқа, Ҳазорасп, Янгиариқ районларининг пахтакорлари мажбуриятнинг бажарилишига муносиб ҳисса қўшдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Хоразм областининг қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари етиштирилган ҳосилнинг ҳаммасини нес-нобуд қилмасдан йиғиштириб оладилар, 1975 йил ҳосили учун барча кузги ва қишки ишларни ўз вақтида юқори сифатли ўтказадилар, чорва қишловини яхши ўтказиб, барча турдаги қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш ва давлатга сотиш юзасидан тўққизинчи беш йиллик топшириқларини бажариш учун мустаҳкам замин яратадилар ҳамда КПСС XXIV съезди қарорларини муваффақиятли амалга ошириш ишига салмоқли ҳисса қўшадилар, деб астойдил ишонадилар.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ — ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ — ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

Л. И. БРЕЖНЕВ ВА А. А. ГРОМИКО Г. КИССИНЖЕР БИЛАН СУҲБАТЛАШДИЛАР

26 октябрь куни Кремлда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев ҳамда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико АҚШ давлат секретари, президентнинг миллий хавфсизлик масалалари билан шуғулланувчи ёрдамчиси Г. Киссинжер билан яна икки марта суҳбатлашдилар.

Стратегик қурол-яроғларни чеклашга тааллуқли масалаларни, шунингдек бошқа баъзи проблемаларни кўриб чиқиш давом эттирилди. Суҳбатлар аввалгидек амалий ва конструктив характерда бўлди.

ХУРМАТ ТАХТАСИ

Пахта тайёрлаш халқ хўжалик планини муддатидан олдин бажарганликлари учун қуйидагилар республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзилади.

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ — область партия комитетининг секретари ўртоқ **Михайлов**, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Каримов**, область қишлоқ хўжалиги бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Саидаҳмедов**, совхозлар трестининг директори ўртоқ **Қувондиқов**, пахта тайёрлаш трестининг бошқарувчиси ўртоқ **Овчинников**, «Узсельхозтехника» область бирлашмасининг раиси ўртоқ **Жабборов**, суғориш системалари область бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Раҳимов**, область комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Насриддинов**.

НАМАНГАН ОБЛАСТИ — область партия комитетининг секретари ўртоқ **Иброҳимов**, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Усмонхўжаев**, қишлоқ хўжалиги бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Отабоев**, совхозлар трестининг директори ўртоқ **Турсунқулов**, пахта тайёрлаш трестининг бошқарувчиси ўртоқ **Аҳмедов**, «Узсельхозтехника» область бирлашмасининг раиси ўртоқ **Тимофеичев**, суғориш системалари область бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Алимов**, область комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Эминов**.

ДОН — ДАВЛАТГА

Дон тайёрлашнинг бориши тўғрисида 28 октябрга бўлган МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — мавсум бошидан буён тайёрланган дон (тонна ҳисобида), учинчи стун — топшириққа нисбатан процент ҳисобида.

БУХОРО	19970	105,1
САМАРҚАНД	60021	100,0
Хоразм	41450	98,7
Андижон	30359	97,9
Тошкент	68846	97,0
Фарғона	23945	95,8
ҚҚ АССР	92021	86,8
Қашқадарё	62050	77,6
Сурхондарё	26886	67,2
Сирдарё	28046	66,7
Наманган	22536	64,4
Жиззах	40206	42,3
Республика бўйича:	516336	82,6

ТЕЛЕГРАММАЛАР АЙИРБОШЛАНДИ

Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорний ва А. Н. Косигин Совет Иттифоқи билан Франция ўртасида дипломатия муносабатлари ўрнатилган кунга 50 йил тўлиши муносабати билан Франция Республикасининг Президенти Валери Жискар д'Эстенга ва Бош министр Жак Ширакка телеграмма йўллаб, дўст француз халқини совет халқи номидан ва шахсан ўз номларидан самимий табрикладилар.

Бундан ярим аср муқаддам, бизнинг мамлакатларимиз тинчлик ва Европа истиқболини назарда тутиб, ўзаро традицион дўстона алоқаларни ривожлантириш учун мустаҳкам негиз яратиш орзуси билан ўзаро дипломатия муносабатлари ўрнатишга қарор қилган эдилар, дейилади телеграммада. Бу эса, Совет Россиясининг Франция билан яқинлашуви ғоят мақбул эканлиги тўғрисида Совет давлати асосчиси В. И. Лениннинг ғоясига мувофиқ эди.

СССР билан Франция ўртасидаги муносабатлар ривожининг бутун тарихи Европа ва жаҳон сиёсатининг катта омили — Совет—Франция иноқлигининг ғоят катта аҳамиятга эга эканлигини исбот этувчи ёрқин далил бўлиб хизмат қилади. Бу иноқлик, совет ва француз халқлари ўз мамлакатларини ва Европани гитлерчилар асоратидан халос қилиш учун биргаликда жанг қилган иккинчи жаҳон урушининг оғир йилларида муҳим роль ўйнади. Бу иноқлик СССР билан Франция биргаликда ҳаракат қилиб, тинч-тотув яшаш принциплари асосида ижтимоий тузумлари турлича бўлган давлатлар ўртасидаги муносабатларни тубдан яхшилаш учун имконият яратиш ишига ғоят катта ҳисса қўшган кейинги ўн йил мобайнида айниқса самарали намоён бўлди.

Совет Иттифоқи билан Францияни бир-бирига яқинлаштириш йўли ҳар иккала мамлакат ўртасидаги тарихий алоқаларнинг бой тажрибаси билан мужассамлангандир. Энг асосий ҳужжатлар — ҳамкорлик принциплари тўғрисидаги ва маслаҳатлашиб туриш хусусидаги протоколни изчиллик билан амалга ошириш негизида жаҳон сиёсатига доир масалаларда давлатларимизнинг биргаликда ҳаракати амалга оширилмоқда.

Совет — Франция икки томонлама муносабатларининг экономика ва савдо, фан ва техника, маданият ва санъат каби энг муҳим соҳаларида эришилган натижалар ҳам қаноат бахш этади.

Совет — Франция ҳамкорлигининг барча йўналишларида тинмай олға боришга олий даражадаги учрашувлар ва алоқалар ҳал қилувчи даражада кўмаклашмоқда, деб таъкидланади телеграммада. Шу учрашувлар ва алоқалар натижасида Совет Иттифоқи билан Франция ўртасида ҳамжиҳатлик ва ишонч мустаҳкамланмоқда.

Мамлакатларимиз ўртасида қарор топган дўстона муносабатлар ва ҳамкорлик ўзига хос барқарорликни сақлаб қолган ҳолда, СССР билан Франция халқларининг бахт-саодати йўлида бундан буён ҳам ривожланаверади, Европада ва бутун дунёда кескинликни юмшатиш, тинчлик ҳамда хавфсизликни мустаҳкамлашнинг таъсирчан воситаси бўлиб хизмат қилади, деб қатъий ишонч билдирамиз.

Валери Жискар д'Эстеннинг Л. И. Брежневга, Н. В. Подгорнийга, А. Н. Косигинга юборган жавоб телеграммасида бундай дейилади: «Франциянинг ўша вақтдаги Министрлар Советининг Раиси ва ташқи ишлар министри Эдуар Эррио ССР Иттифоқи раҳбарларига юборган мактубида бундан 50 йил муқаддам Франция билан Совет Иттифоқи ўртасида дипломатия муносабатлари ўрнатилганлигининг мазмунини таърифлаб, у «тинчлик ва келажак Европа манфаатларига хизмат қилади», деб айтган эди.

Ҳар иккала мамлакатимиз биргаликда бошидан кечирган синовлар улар ўртасидаги мустаҳкам ва дўстона муносабатлар ҳар иккала мамлакат манфаатларига мувофиқ эканлигини ва Европа қитъасида ҳамда бутун дунёда тинчлик ишига хизмат қилганлигини тасдиқлади. Ҳар иккала давлатимиз бундай ҳамкорликнинг фойдали эканлигини эътироф этиб ва халқларимиз ўртасида ўрнатилган қадимий дўстликка суяниб, ўзаро муносабатларини кенгайтира ва ривожлантира олдилар, бу муносабатларни ҳозир эришилган даражасига кўтара олдилар.

Шу сабабли кейинги ўн йил Франция — Совет муносабатлари тарихида диққатга сазовор давр бўлди. Ҳар иккала мамлакат ўртасида шунингдек, Европада ҳар бир давлатнинг мустақиллиги ва суверенитетини ҳурмат қилган ҳолда кескинликни юмшатиш ва ҳамжиҳатлик вазиятини барқарор қилишга интилган генерал де Голлнинг таъсири остида Франция билан Совет Иттифоқи ўртасидаги муносабатлар яна қулоч ёйиб, сифат жиҳатдан янги мазмун касб этди. Президент Помпиду томонидан давом эттирилган бу сиёсат (уни амалга оширишга мен ҳам ҳисса қўшдим) алоқаларимизни кенгайтириш ва муносабатларимизни кучайтиришда, шу жумладан, олий даражадаги учрашувларимизда ўз ифодасини топди. Сиёсий маслаҳатлашув тўғрисида 1970 йил октябрь ойида протокол имзоланиши ва шундан кейин бир йил ўтиб, «Франция билан СССР ўртасидаги ҳамкорлик принциплари» протоколининг имзоланиши Франция — Совет муносабатлари халқаро ҳаётнинг доимий омили бўлиб қолишига ва ўзига хос хусусият касб этишига кўмаклашди.

Мен бу ҳамкорликка жуда катта аҳамият бераман ва бу ҳамкорликни давом эттириш ва ривожлантиришга қатъий аҳд қилганман. Бош секретарь жаноблари, сизнинг Францияга қиладиган визитингиз муносабати билан яқинда Сиз билан олиб бориладиган музокаралар буни исбот қилади. Мен Сизни кутиб олишдан мамнунман.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари жаноблари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси жаноблари, СССР Министрлар Совети Раиси жаноблари, сизларга, шунингдек Совет Иттифоқи ҳукуматига ва халқига Франция билан Совет Иттифоқи ўртасида дипломатия муносабатлари ўрнатилганлигининг эллик йиллиги муносабати билан, Франция ҳукумати ва халқи номидан ҳамда шахсан ўз номимдан бахт-саодат ва равнақ тилаб, энг яхши истакларимни йўллаш менинг учун айниқса мароқлидир. Мен аминманки, бизнинг муносабатларимиз ҳар иккала мамлакатнинг бахт-саодати ва тинчлик манфаатлари йўлида бундан кейин ҳам бизларга хос дўстлик ва ҳамжиҳатлик руҳида ривожланади ва кенгаяверади».

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА УЧРАШУВЛАР

28 октябрда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Г. Грюneберт бошчилигидаги ГБСП партия ходимлари делегациясини қабул қилди. Делегация КПССнинг қишлоқ хўжалиги соҳасидаги илмий тадқиқотларни ташкил этиш ва уларга раҳбарлик қилиш борасидаги тажрибаси билан танишиш учун мамлакатимизга келди.

Дўстона суҳбатда Ш. Р. Рашидов республика меҳнаткашларининг экономика ва маданиятни ривожлантиришда эришган муваффақиятлари, Ўзбекистон партия ташкилотининг КПСС XXIV съезди қарорларини амалга оширишдаги фаолияти билан меҳмонларни таништирди. Суҳбат чоғида деҳқончилик ва чорвачилик маданиятини юксалтириш, фан ва техника энг янги ютуқларини пахтачиликка ва республика қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларига жорий этиш билан боғлиқ масалаларга кўп эътибор берилди.

Суҳбатда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Р. Қурбонов, КПСС Марказий Комитети қишлоқ хўжалик бўлими мудирининг ўринбосари Н. П. Руденко қатнашдилар.

* * *

Шу куни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов ҳукмрон Бангладеш Халқ иттифоқи партиясининг шу партия ишчи комитети аъзоси Муҳаммад Қамаруззамон бошчилигидаги раҳбар арбоблар группасини қабул қилди.

Дўстона вазиятда ўтган суҳбатда меҳмонлар Ўзбекистонда ленинча миллий сиёсат амалга оширилиши натижалари билан, республика партия ташкилотининг халқ хўжалиги, маданий қурилишга раҳбарлик қилиш тажрибаси билан қизиқдилар.

Суҳбатда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов, СССРнинг Бангладеш Халқ Республикасидаги элчихонасининг маслаҳатчиси Б. А. Абдураззоқов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бўлим мудири О. А. Рустамов ҳозир бўлдилар.

(ЎзТАГ).

Л. И. БРЕЖНЕВ ва А. А. ГРОМИКОнинг АҚШ давлат секретари Г. КИССИНЖЕР билан қилган суҳбатларининг якунлари тўғрисида

Ўзаро келишувга мувофиқ АҚШ давлат секретари, президентнинг миллий хавфсизлик масалалари билан шуғулланувчи ёрдамчиси Генри А. Киссинжер 23 октябрдан 27 октябргача Москвада бўлди. У КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев ва КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико билан суҳбатлашди.

Суҳбатларда Совет томонидан — СССРнинг АҚШдаги элчиси А. Ф. Добринин, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров ва СССР Ташқи ишлар министрлиги коллегиясининг аъзоси Г. М. Корниенко; Америка томонидан — АҚШнинг СССРдаги элчиси У. Стессел, давлат департаменти ва Оқ уй аппаратининг масъул ходимлари Х. Сонненфельдт, А. Хартман, А. Атертон, У. Хайлэнд, У. Лорд, Ж. Лодал ва А. Клифт иштирок этдилар.

Суҳбат давомида Совет — Америка муносабатларига ҳамда бир қанча муҳим халқаро проблемаларга доир кўпгина масалалар тўғрисида батафсил фикрлашиб олинди.

Томонлар СССР билан АҚШ ўртасидаги муносабатлар шу муносабатларни изчиллик билан яхшилаш юзасидан белгиланган йўлга мувофиқ равишда ривожланаётганлигини мамнуният билан қайд этдилар.

Шу муносабат билан олий даражадаги Совет—Америка учрашувлари натижасида қабул қилинган қарорларнинг принципиал муҳим аҳамиятга эга эканлиги яна таъкидлаб ўтилди ва ҳар икки томоннинг Совет—Америка муносабатларида узлуксиз силжишга эришувини таъминлаш учун зўр куч-ғайрат сарфлашни давом эттиришга аҳд қилганликлари билдирилди.

Стратегик қурол-яроғларни янада чеклаш проблемасига катта аҳамият берилди. Томонлар шу масалани муҳокама қилган чоғда шу хусусда янги, узоқ муддатга мўлжалланган битимни ишлаб чиқиш тўғрисида принципиал ҳамжиҳатлик мавжуд эканлигига амал қилдилар. 1972 йил 26 майда тузилган ҳозирги вақтда амалдаги муваққат битимдан кейин мана шу янги узоқ муддатли битим тузилиши лозим. Мана шу битимга доир конкрет тафсилотлар тўғрисида фойдали фикрлашув бўлиб ўтди. Бу масалаларни муҳокама қилиш давом эттирилади.

Томонлар СССР билан АҚШ ўртасида турли соҳаларда умуман алоқалар муваффақиятли ривожланаётганлигини уқтириб ўтдилар. Тузилган битимларнинг тўла равишда амалга оширилиши ҳар иккала мамлакат ўртасида ўзаро фойдали ҳамкорликни янада кенгайтириш учун қулай истиқболлар очиб беради, деб бир фикрга келдилар.

Томонлар Яқин Шарқдаги аҳвол хусусида ҳамон ташвишланмоқдалар. Улар бу районда можарони адолатли равишда ва мустаҳкам бартараф этишнинг ҳал қилувчи масалаларини топиш учун куч-ғайрат сарфлашга интилажакларини таъкидладилар. Томонлар Женева конференцияси ишининг тез орада янгидан бошланиши можарони мана шундай тарзда ҳал этиш учун фойдали роль ўйнаши керак, деб келишиб олдилар.

Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган кенгашда қилинган ишларни таъкидлаб ўтиб, томонлар жуда яқин вақт ичида кенгашни муваффақиятли тугаллаш учун актив ҳаракатни давом эттиришга рози бўлдилар. Улар Марказий Европада қуролли кучларни ва қурол-яроғларни ўзаро қисқартиришга бағишланган музокараларда прогрессга эришиш мумкин, деб ҳам ҳисоблайдилар.

Фикрлашув амалий ва конструктив руҳда ўтди. Томонлар буни жуда фойдали деб ҳисобламоқдалар. Шу муносабат билан ҳар иккала мамлакат ўртасида мунтазам суратда маслаҳатлашиб туриш юзасидан қарор топган практикага яна ижобий баҳо берилди.

Томонлар олий даражадаги учрашув СССР билан АҚШ ўртасидаги муносабатларни ижобий ривожлантириш учун ғоят муҳим эканлигини таъкидладилар. Бундан илгари хабар берилганидек, шу йил ноябрь ойи охирларида Владивосток шаҳри районида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев билан АҚШ президенти Жеральд Форд ўртасида амалий учрашув ўтказилади.

5.000.000 ТОННА ЮБИЛЕЙ ЙИЛИ ХИРМОНИ

Пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 28 октябрга бўлган МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Бир кунда	мавсум бошидан	Шу жумладан машинада: бир кунда	Шу жумладан машинада: мавсум бошидан
СИРДАРЁ	0,96	118,83	0,53	143,92
ТОШКЕНТ	0,77	116,74	0,32	122,07
ЖИЗЗАХ	0,95	116,25	0,18	102,95
АНДИЖОН	0,67	113.64	0,76	98,82
ҚАШҚАДАРЁ	0,93	110,93	1,31	75,38
ХОРАЗМ	0,82	108,12	1,22	93,32
ҚҚ АССР	0,94	104,90	1,07	97.73
СУРХОНДАРЁ	0,76	101,74	0,53	94,27
ФАРҒОНА	0,96	101,57	1,47	85,32
БУХОРО	0,82	101,34	0,63	95.49
НАМАНГАН	0,85	100,20	1,12	103,33
Самарқанд	2,04	98,66	2,83	132,32
Республика бўйича:	0.96	106,82	1,01	104,29
Шу жумладан ингичка толали пахта:				
Республика бўйича:	1,36	75,40		

СОВЕТ—ПОКИСТОН ҚЎШМА АХБОРОТИ

Покистон Ислом Республикасининг Бош министри Зулфиқор Али Бхутто Совет ҳукуматининг таклифига биноан 1974 йил 24 октябрдан 26 октябргача расмий визит билан Москвада бўлди.

Бош министр З. А. Бхуттони КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев қабул қилди.

СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигин билан Покистон Бош министри ўртасида музокаралар бўлиб ўтди.

Ҳамжиҳатлик ва рўйи-ростлик вазиятида ўтган суҳбатлар ва музокаралар давомида Совет—Покистон муносабатларига доир масалалар, шунингдек ҳар икки томонни қизиқтирувчи халқаро проблемалар муҳокама қилинди. Совет ва Покистон томонлари кўпгина муҳим халқаро проблемалар хусусида ҳар иккала ҳукуматнинг тутган позицияси бир-бирига монанд ёки бир-бирига яқин эканлигини мамнуният билан таъкидладилар.

Томонлар кейинги йилларда ҳар иккала мамлакат ўртасидаги муносабатлар янада ривожланганлигини қайд қилиб ўтдилар. Улар ҳар иккала мамлакат ўртасидаги масалалар хусусида, шунингдек халқаро проблемалар хусусида турли даражада Совет — Покистон алоқаларини ва маслаҳатлашувларни давом эттириш керак, деб топдилар.

Музокаралар давомида ҳар икки томоннинг ўзаро қулай савдо-иқтисодий ҳамкорликни ҳамда маданий ва илмий соҳадаги ҳамкорликни ривожлантиришга интилажакларини таъкидлаб ўтилди. Томонлар янги савдо шартномаси тузишга қарор қилдилар ва Совет Иттифоқининг ҳамда Покистоннинг тегишли идораларига шу битимни ишлаб чиқиш ва имзолашни топширдилар.

Ҳар иккала томон СССР билан Покистон ўртасида социал системалари турлича бўлган давлатларнинг тинч-тотув яшаш принциплари асосида дўстона яхши қўшничилик муносабатларини ривожлантириш Совет ва Покистон халқларининг манфаатларига, Осиёда ва бутун дунёда тинчликни ҳамда хавфсизликни мустаҳкамлаш ишига мос бўлиб тушишига амин эканликларини таъкидладилар.

Томонлар шуни мамнуният билан уқтириб ўтдиларки, жаҳонда халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашга ҳамда давлатлар ўртасида тенг ҳуқуқли ўзаро фойдали ҳамкорликни ривожлантиришга олиб келадиган кескинликни юмшатиш жараёни давом этмоқда. Улар бу жараён мустаҳкамланади ва жаҳондаги барча мамлакатлар ўртасида муносабатларни яхшилашга олиб келади ҳамда ривожланаётган давлатларнинг иқтисодий ва социал тараққиётига яхши таъсир кўрсатади, деб умид билдирдилар.

Музокараларнинг иштирокчилари 1972 йил 2 июлда Симлада тузилган битим, 1973 йил 28 августда Деҳлида тузилган битим, 1974 йил 9 апрелдаги уч томонлама битим ва 1974 йил 14 сентябрда Исломободда тузилган битим асосида Жанубий Осиё қитъасида вазиятни нормаллаштиришда прогрессга эришилганлигини чуқур мамнуният билан қайд қилдилар. Қитъадаги давлатларнинг ҳукуматлари эришилган битимларни амалга оширишни давом эттирадилар ва қитъада вазиятни тўла ва тез орада нормаллаштириш, тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида, шу райондаги барча мамлакатлар халқларининг бахт-саодати йўлида Жанубий Осиёда чинакам яхши қўшничиликни барқарор қилиш мақсадида янги ижобий қадамлар қўйилади, деб умид билдирилди. Улар яна қитъада мустаҳкам тинчлик манфаатларини кўзлаб, Симла битимида кўзда тутилганидек, Ҳиндистон билан Покистон ўртасидаги ҳал этилмаган барча масалалар бартараф этилади, деб умид билдирдилар.

Томонлар, шунингдек Покистон билан Афғонистон ўртасидаги келишмовчиликлар тинч-тотув яшаш принциплари асосида музокаралар йўли билан тинч воситалар орқали ҳал этилади, деб умид билдирдилар.

Томонлар Осиёда ва бутун дунёда тинчликни ва барқарорликни мустаҳкамлаш ҳамда халқаро хавфсизликка кўмаклашиш мақсадида барча давлатлар БМТ Устави принципларига қатъий риоя қилишлари керак, деб келишиб олдилар. Томонлар шу мақсадга эришишга ҳар жиҳатдан кўмаклашишга тайёр эканликларини изҳор қилдилар.

Ҳар иккала томон Кипрда вужудга келган аҳволдан ғоят ташвишланаётганликларини билдирдилар. Улар Кипр Республикасининг мустақиллигини, суверенитетини ва территориал бутунлигини Кипр халқининг ажралмас ҳуқуқларини ҳурмат қилиш асосида Кипр масаласини тез орада ва адолатли тарзда ҳал этиш керак, деб таъкидладилар.

Музокараларнинг иштирокчилари Вьетнам, Лаос ва Камбоджа проблемалари шу мамлакатларнинг халқлари томонидан уларнинг қонуний ҳуқуқларини қатъий ҳурматлаш асосида ва ажнабийларнинг бирон-бир иштирокисиз ҳал этилиши лозим эканлигини таъкидладилар. Улар Ҳинди-Хитой ярим оролидаги мамлакатлар халқларининг манфаатларини назарда тутиб, шу районда адолатли ва мустаҳкам тинчликка эришишга қаратилган куч-ғайратни ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватлаяжакларини билдирдилар. Улар Париж битимига бу битимни имзолаган барча мамлакатлар томонидан ҳеч сўзсиз риоя қилинишини талаб этмоқдалар.

СССР ва Покистон Яқин Шарқда шу райондаги барча давлатлар ҳамда халқларнинг хавфсизлиги ва мустақил ривожланиш манфаатларига мувофиқ бўлган мустаҳкам ва адолатли тинчликка фақат Хавфсизлик Кенгашининг тегишли резолюцияларини бажариш асосида, Исроил қўшинларини улар 1967 йилда босиб олган барча араб территорияларидан тамомила чиқариб юбориш ва Фаластиндаги араб халқининг қонуний миллий ҳуқуқларини таъминлаш асосидагина эришиш мумкин, деган фикрни якдиллик билан билдирдилар. СССР ва Покистон қўшинларни бир-биридан йироқлаштириш тўғрисидаги битимни шу йўлда қўйилган биринчи қадам, Яқин Шарқдаги низони умуман ҳал этишнинг таркибий қисми, деб ҳисоблайдилар. Томонлар Яқин Шарқ хусусида Женевадаги сулҳ конференцияси ишини тез орада янгидан бошлаб юборишини, Фаластиндаги араб халқи вакилларининг шу конференцияда тўла ҳуқуқ билан иштирок этишини талаб қилмоқдалар. Яқин Шарқдаги низони бартараф этишга доир барча масалалар шу конференцияда муҳокама қилиниши ва ҳал этилиши лозим.

Ҳукуматларнинг бошлиқлари Европадаги аҳволни муҳокама қилиб, Европа қитъасида мустаҳкам тинчлик, хавфсизлиқ ва ҳамкорликнинг пойдеворини яратиш йўлида янада жиддий силжишларга эришилганлигини мамнуният билан уқтириб ўтдилар. Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган Кенгаш шу жараёнга катта ҳисса қўшаётганлигини табриклаб, томонлар Кенгаш катта халқаро аҳамиятга эга бўлган ҳужжатларни олий даражадаги учрашувда қабул қилиш билан муваффақиятли якунланади, деб умид билдирдилар.

Совет Иттифоқи билан Покистон тинчлик ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашнинг муҳим воситаси бўлган Бирлашган Миллатлар Ташкилотини қўллаб-қувватлашларини таъкидладилар. Улар Устав мақсадлари ва принципларига оғишмай риоя қилиш ҳамда халқаро хавфсизлик масалалари юзасидан БМТ қарорларини изчиллик билан амалга ошириш — халқаро проблемаларни ҳал этишда, тинчликни мустаҳкамлаш ва барча халқлар ўртасида ҳамкорликни ривожлантиришда БМТ фаолияти самарадорлигини оширишнинг ҳеч сўзсиз шарти эканлигига аминдирлар. Томонлар БМТ бутун дунёда халқаро кескинликни юмшатишни мустаҳкамлаш ва шу жараённи кенг ёйишга қаратилган ҳаракатни кучайтиришда БМТ ижобий роль ўйнаши керак, деб ҳисоблайдилар.

Қуролланиш пойгасини тўхтатиш соҳасида самарали қадамлар қўйиш ва қатъий ҳамда самарали халқаро назорат остида ялпи ва тўла қуролсизланишга олиб борадиган чораларни кўриш зарур, деб ишонч билдирилди. Яқин орада қуролсизланиш масаласига бағишлаб жаҳон конференциясининг чақирилиши қуролсизланишга тегишли проблемаларини ҳал этишда муҳим роль ўйнай олади. Бундай конференциянинг ўтказилиши, халқаро муҳитни янада соғломлаштириш ҳамда тинчликни ва барча халқларнинг хавфсизлигини мустаҳкамлаш манфаатларига мувофиқ бўлар эди.

Совет Иттифоқи билан Покистон Гвинея-Бисау Республикасини, Мозамбик халқининг тўла мустақилликка эришиш йўлидаги янги муваффақиятларини табриклайдилар ва Португалия мустамлакачилиги емирилгандан кейин Африка қитъасида, шунингдек жаҳоннинг бошқа районларида мустамлака мамлакатлар ҳамда халқларга мустақиллик бериш тўғрисида БМТ Декларациясини бажариш юзасидан мустамлакачилик ҳукмронлиги тўла ва узил-кесил тугатилади, деб ишонч билдирадилар. Улар ирқчилик ва апартеиднинг барча формалари ва кўринишларини кескин қоралайдилар.

Томонлар Покистон ҳукумати бошлиғининг Москвага қилган визити ва шу визит давомида бўлиб ўтган суҳбатлар ва музокаралар ҳар иккала мамлакат ўртасидаги дўстона муносабатларни ҳамда ўзаро фойдали ҳамкорликни янада ривожлантиришга кўмаклашади, деб ишонч билдирдилар.

Покистон Бош министри ўзига ва унинг делегацияси аъзоларига Москвада бўлган чоғида кўрсатилган меҳмондўстлик ҳамда самимий қабул учун Совет Иттифоқи ҳукуматига ва халқига ташаккур изҳор қилди.

Бош министр З. А. Бхутто КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневни, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Н. В. Подгорнийни ва СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигинни Покистонга ташриф буюришларини яна илтимос қилди. Бу таклиф миннатдорчилик билан қабул қилинди.

УСМОН ЮСУПОВ МУЗЕЙИ ОЧИЛДИ

Таниқли партия ва давлат арбоби Усмон Юсупов туғилган Фарғона районидаги Каптархона қишлоғида унинг мемориал музейи очилди. Музейнинг очилиши муносабати билан митинг бўлиб ўтди. (ЎзТАГ).

ВАТАНГА ҚАЙТАЁТИБ

ХХРга қилган сафаридан ватанига қайтаётган Дания Бош министри Поуль Хартлинг 27 октябрь кечқурун Тошкентда қисқа муддат тўхтади.

Аэропортда меҳмонни Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика ташқи ишлар министри М. Т. Турсунов, Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси В. А. Козимов кутиб олдилар.

Дания Бош министри шарафига Ўзбекистон ССР ҳукумати номидан нонушта зиёфат берилди.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН БЎЙЛАБ САФАР

Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Г. Грюнеберг бошчилигидаги шу партия ходимларининг делегацияси Ўзбекистоннинг ҳаёти билан танишди.

Тошкентда меҳмонлар В. И. Ленин Марказий музейи филиалининг экспозицияларини, шаҳарнинг диққатга сазовор жойларини, янги қурилишларини бориб кўрдилар. ГБСП партия ходимлари В. И. Ленин номли майдонда меҳнаткашлар йўлбошчиси ҳайкалига гулдасталар қўйдилар.

Делегация аъзолари академик Р. Р. Шредер номли боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-тадқиқот институтида бўлдилар, Мирзачўлга сафар қилиб ирригация, мелиорация қурилишининг тажрибалари билан, қўриқ ерларнинг комплекс равишда ўзлаштирилиши билан қизиқдилар. Меҳмонлар Мирзачўлга қилган сафарлари чоғида «Голодностепстрой» раҳбарлари билан суҳбатлашдилар, Г. Титов номли совхознинг ишчилари ва мутахассислари билан учрашдилар. Делегация аъзолари Самарқандда ҳам бўлдилар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Й. Р. Курбонов меҳмонларнинг Ўзбекистон бўйлаб қилган сафарига ҳамроҳ бўлди. (ЎзТАГ).

ТИНЧЛИКСЕВАР КУЧЛАРНИ ЖИПСЛАШТИРИШ УЧУН

Тинчликсевар кучлар жаҳон конгресси бошлаган ишларни давом эттириш ва алоқа халқаро кенгаши раҳбар комитетининг 25—27 октябрь кунлари Москвада кенгайтирилган мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда 94 мамлакат ва 42 халқаро ташкилотнинг, шу жумладан БМТ ва унинг ихтисослаштирилган комитетларининг вакиллари қатнашдилар.

Халқаро тараққиёт актуал проблемалари ҳамда конгрессдан кейин ўтган бир йил мобайнида қилинган ишларнинг якунлари Тинчликсевар кучлар жаҳон конгрессига ҳамда конгресс қарорларини амалга ошириш юзасидан унинг шундан кейинги фаолияти учун характерли бўлган конструктив мулоқот руҳида муҳокама этилди. Ялпи мажлисларда юздан ошиқ нотиқ сўзга чиқди. Бу нутқларда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Ўртоқ Л. И. Брежневнинг конгрессда сўзлаган ва тинчликсевар кучлар фаолиятининг янги истиқболларини баён қилиб берган нутқи жуда катта конструктив аҳамиятга эга бўлганлиги таъкидланди.

Москва конгресси мустаҳкам тинчлик учун курашаётган турли ижтимоий-сиёсий кучларнинг самарали ҳамкорлиги ривожланишига кучли туртки берганлиги мамнуният билан қайд этилди. Конгресс ва тинчликсевар кучларнинг конгрессдан кейинги ҳаракатлари тинчлик ва хавфсизликни қарор топтириш учун, халқаро муносабатларни демократлаштириш учун курашда жамоатчилик ўйнаётган муҳим ролни тасдиқлади.

Мажлис қатнашчилари конгресснинг тавсиясига биноан, ишлаб чиқилган икки ҳужжат лойиҳаларини муҳокама қилдилар, тегишли комиссия топшириғига биноан, Ю. Циранкевич (ПХР) тақдим қилган тинч-тотув яшаш, халқаро хавфсизлик ва ҳамкорлик хартияси билан конгресснинг совет комитети номидан О. С. Хархардин тақдим қилган тинчликсевар кучлар ҳамкорлик принциплари тўғрисидаги декларация муҳокама қилинди. Тинчликсевар жамоатчиликнинг кескинлик юмшатилишини чуқурлаштириш, хавфсизликни таъминлаш ва қуролсизланиш проблемасини ҳал этиш, мустамлакачилик ва апартеидни узил-кесил тугатиш, Вьетнамга бағишланган Париж битими бажарилишини талаб қилувчи кампанияни кенгайтириш, Яқин Шарқда одилона тинчлик ўрнатиш, Кипр халқининг ўз тақдирини ўзи ҳал этиш қонуний ҳуқуқларини таъминлашга қаратилган куч-ғайратларини активлаштириш борасида ўтказиладиган конкрет тадбирлар белгилаб берилди.

Халқаро иқтисодий, илмий-техникавий ва маданий ҳамкорликни ривожлантириш, атроф муҳитни соғломлаштириш масалалари муфассал муҳокама қилинди. 1975 йилда халқаро хотин-қизлар йили ўтказилиши билан боғлиқ тадбирлар маъқулланди ва қўллаб-қувватланди. Мажлис қатнашчилари Чили демократлари билан бирдамликни мустаҳкамлашга маҳкам бел боғлаганликларини таъкидладилар.

Комитетда бўлган мунозаралар ва комитет қабул қилган қарорлар турли ижтимоий-сиёсий кучларнинг вакиллари конгресс ишлаб чиққан платформадаги ҳамкорликни бундан бўён ҳам изчиллик билан ҳар томонлама ривожлантириш ва кенгайтиришга тайёр эканликларини намойиш қилди.

(ТАСС).

Оламда НИМА ГАП

ЮГОСЛАВИЯ. Мамлакат пойтахти урушдан кейинги йилларда бутунлай янги қиёфага кирди. У кундан-кунга кўркамлашиб бормоқда. Суратда: янги Белграднинг кўриниши.

ТАСС фотохроникаси.

МОНГОЛИЯ—СОВЕТ ДЎСТЛИГИ ОЙЛИГИ

УЛАН-БАТОР, (ТАСС). Монголия Халқ Республикасининг шаҳарлари ва қишлоқ районларида анъана бўлиб қолган Монголия — Совет дўстлиги ойлиги давом этмоқда. Монголия — Совет дўстлиги ойлиги бу йил машҳур саналар — Монголия Халқ революцион партияси учинчи съездининг 50 йиллиги ва Монголия Халқ Республикаси ташкил этилганлигининг ярим асрлик юбилейи арафасида ўтказилаётганлиги туфайли диққат-эътиборга сазовордир.

Ойлик кунларида хилма-хил тадбирлар амалга оширилмоқда. Корхона ва муассасаларда, қишлоқ хўжалик бирлашмаларида, давлат хўжаликларида тантанали йиғилишлар, митинглар, дўстона учрашувлар ва кечалар ўтказилмоқда. Бу кечаларда монгол ўртоқлари билан бир ёқадан бош чиқариб ишлаётган совет мутахассислари ҳам қатнашмоқдалар.

ШОНЛИ САНА ОЛДИДАН

ДАВР, ОЛҒА БОС!

— Халқ революциясидан аввал Монголия даштларида вақт жуда секин ўтарди. Бизда: «Қаёққа ҳам шошасан, йилнинг куни жуда кўп» деган мақол бор эди. Монголияда янги ҳаёт тонги отгунга қадар бу сўзлар ҳақ эди,— дея ҳикоя қилади Жамьян Сурэн. Селенги аймоғидан бўлган бу кекса арат билан мусаффо булоқ бўйида суҳбатлашиб ўтирибмиз. У отини суғориб, арғимчоқ солиб учаётган турналар карвонига қараб қўйди. Менинг Совет Иттифоқидан эканлигимни билиб илиқ сўрашди. — Совет кишилари билан учрашиш ҳамиша қувончли. Сизнинг саҳоватингизни, дўстлигингизни ҳар бир арат яхши билади. Улуғ қардошларимизнинг ёрдамисиз биз янги ҳаёт қуролмасдик, даштларимизни ўзлаштиролмасдик...

Дарвоқе, Монголиянинг қаерига борманг, катта ўзгаришларни кўрасиз. Бир вақтлар поёнсиз дашт бўлган ерлардан эндиликда тош йўллар, темир йўллар ўтказилган. Чойбалсан, Дархан, Эрдэнэт сингари янги шаҳарлар, қишлоқлар, давлат хўжаликлари жадал суръатлар билан тикланмоқда. Мен 1974 йил топшириқларини аллақачон бажариб қўйган бригадаларда бўлдим, келгуси беш йиллик ҳисобига ишлаётган илғорлар билан танишдим. Бу янги ҳаётнинг жадал суръатлари эмасми, ахир?

...Монголияда тил муаммосини учратмайсан киши. Мен қаерда бўлмай рус тилини билувчи кишиларни ёки монгол тилида бемалол сўзлашадиган совет мутахассисларини учратдим. Монголия Халқ Республикасида юзлаб ватандошларимиз ишлаяпти. Республиканинг қаерига борманг, совет кишиларининг ўз интернационал бурчларини шараф билан адо этаётганликларини, монгол дўстларимизга катта ёрдам беришаётганини эшитасиз. Академик Б. Ширендиб, «Налайха» шахтасининг ёш, серғайрат директори У. Мавлей, архитектор Б. Чимид, МХР Меҳнат Қаҳрамони А. Орногбай, Эрдэнэт шаҳар советининг раиси С. Чойндон ва бошқалар совет мутахассислари ҳақида жуда илиқ сўзларни айтишди.

...Чойбалсан шаҳрининг янги етти қаватли уйлари деразасидан сокин, теп-текис чўл кўзга ташланади. Мен бу ерларда сўнгги бор 40-йилларда бўлган эдим. Ушанда бу ерларда асосан ўтовлар турган эди, онда-сонда бир қаватли уйлар учраб турарди. Ҳозир Чойбалсан бир неча километрга чўзилиб кетган замонавий йирик шаҳар. 30 йил аввал шаҳарда саноат деярли йўқ эди. Ҳозир бу ерда озиқ-овқат комбинати, гўшт комбинати, жун ювиш фабрикаси, ун комбинати ишлаб турибди. Шаҳар чеккасида кўмир разрези, иссиқлик электр марказ бор.

— Ҳозирги пайтда шаҳар 1940 йилда бутун Монголияда ишлаб чиқарилганичалиқ саноат маҳсулоти бермоқда, — деди менга МХРП аймоқ комитети саноат бўлимининг мудири Ц. Буянтогох. — Бу йил эса АТС, ишлаб чиқариш-техника билим юрти қурилди. 15 минг квадрат метр янги уй-жой фойдаланишга топширилди.

Мен Чойбалсан корхоналарининг деярли ҳаммасида бўлдим. Ҳамма ерда серғайрат, қувноқ кишиларга дуч келдим. Озиқ-овқат комбинати коллективининг 70 проценти йигит-қизлардир. Комбинатнинг 26 ёшли бош инженери Москва технология институтини битирган. Иссиқлик электр марказида асосан ёшлар ишлашади. Москва энергетика институтини битирган бош инженер эса 36 ёшда. Иссиқлик электр марказида ишлаётган 42 инженер Совет Иттифоқи олий ўқув юртларини тугатишган.

— Бизнинг аймоғимиз, — дейди Халхин-Гол жангларининг иштирокчиси, ёзувчи Д. Дашжамц,— жадал ривожланаётган саноат марказидир. Унинг ҳар бир объекти монгол—совет дўстлиги туфайли вужудга келган. Уларда совет мутахассислари биз билан елкама-елка ишлашмоқда, биз бир оила бўлиб яшаяпмиз.

Бир вақтлар бу ерларда Г. К. Жуков, С. И. Грицевец, Г. П. Кравченко, Я. В. Смушкевич, Чойбалсан шаҳрининг фахрий гражданини И. И. Федюнинский ва бошқа совет саркардалари жанг қилишган. Японларга қарши олиб борилган ўша шиддатли жангларда МХР қаҳрамонлари Л. Дандер, Ц. Олзвой, Ш. Гонгор, Л. Гэлэ-Батор шуҳрат қозонишганди. Чўлда монгол ва совет қаҳрамонлари хотирасига ўрнатилган ёдгорликлар юксалиб турибди.

Бутун Монголияда бўлгани сингари бу аймоқда ҳам найрамдал — дўстлик сўзи жуда машҳур. Бу сўз икки қардош халқнинг бузилмас дўстлигини ифодалаб турибди.

В. ИВАНЕНКО,
[АПН].

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

✦ ЛОНДОН. Англия монополиялари Жанубий Африка Республикасининг ирқчи режимига муҳим иқтисодий ёрдам кўрсатмоқдалар. Ҳозир Британиянинг шу мамлакатдаги капитал маблағлари барча чет эл маблағларининг қарийб 60 процентини ташкил этади.

✦ ВЕНА. Бу ерда Марказий Европада қуролли кучлар ва қурол-яроғларни ўзаро қисқартириш тўғрисида олиб борилаётган музокаралар қатнашчиларининг навбатдаги мажлиси бўлди.

✦ РИМ. Миланда металл коррозияси бўйича халқаро конгресс очилди. Конгрессда жаҳоннинг кўпгина мамлакатларидан, шу жумладан Совет Иттифоқи, АҚШ, Англия, Японияда келган мутахассислар иштирок этмоқда.

✦ БУЭНОС-АЙРЕС. Уругвайда коммунистларни таъқиб қилиш давом этмоқда. «Паис» газетасининг хабарига биноан, яширин иш кўраётган Уругвай Коммунистик партиясининг аъзоларидан Эдуардо Эфраин Родригес Соса билан Мария Эстела Вильямайор ҳарбий трибунал судига берилган. Улар «қўпорувчилик» пропагандасини олиб боришда айбланмоқдалар.

✦ ДЕҲЛИ. Карела штатининг Кочин шаҳридаги денгиз порти Ҳиндистон савдосида ва кемасозлигида муҳим ўринни эгаллаб турибди. Денгиз портининг юк обороти йилдан-йилга ортиб бормоқда. Кочинда Ҳиндистонда биринчи кемасозлик корхонаси қуриш кўзда тутилмоқда. Бу корхонада 80 минг тоннадан ортиқ юк кўтара оладиган танкерлар қурилади.

(ТАСС).

УКРАИНА ҒАЛЛАКОРЛАРИНИНГ ЖАСОРАТИ

Украина меҳнаткашлари республиканинг Совет давлати иқтисодий қудратини мустаҳкамлашга, КПСС XXIV съезди тарихий қарорларини муваффақиятли бажаришга қўшадиган ҳиссасини доимо кўпайтириб боришни ўзларининг олий бурчлари, деб ҳисоблаб, КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига жавобан беш йилликнинг белгиловчи йили — 1974 йил планларини ошириб бажариш учун социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдирдилар ва дон етиштиришни кўпайтиришда юксак натижаларга эришдилар.

Республика меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Украина ССР партия-хўжалик активи йиғилишида ва унга Халқлар дўстлиги орденини топшириш вақтидаги тантанали мажлисда давлатга миллиард пуд дон сотиш Украина деҳқонларининг минимал нормаси бўлиб қолмоғи кераклиги тўғрисида айтган истак ва маслаҳатларини жанговар иш программаси деб қабул қилдилар.

Республика қишлоқ хўжалигининг меҳнаткашлари Улуғ Октябрнинг 57 йиллиги арафасида ғалла сотиш юзасидан ўз социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажардилар. Колхозлар ва совхозлар давлатга 16.406 минг тонна дон сотдилар. Бу халқ хўжалик планида белгиланганидан 866 минг тонна (53 миллион пуд) кўп. Бултурги йилда бўлгани сингари бу йил ҳам Ватан омборларига Украинанинг миллиард пуд дони тўкилди.

Озиқ-овқат, ёрма ва озуқа экинлари маҳсулотларини харид этиш планлари ошириб бажарилди. Давлатга маккажўхори дони ва шоли сотиш давом этмоқда.

Запорожье областининг деҳқонлари ғалла қабул пунктларига 1.420 минг тонна, Днепропетровск областининг деҳқонлари 1.410 минг тонна Херсон областининг деҳқонлари 1.360 минг тонна, Винница областининг деҳқонлари 165 минг тонна, Полтава областининг деҳқонлари 1.068 минг тонна. Харьков областининг деҳқонлари 1.004 минг тонна ғалла келтириб, ўз социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажардилар ва Украинанинг миллиард пуд дони ҳисобига энг кўп миқдорда ғалла сотдилар.

Донецк, Киев, Чернигов, Житомир, Ворошиловград, Суми, Волин, Ровно, Черкасси, Черновци, Закарпатье областларининг колхоз ва совхозлари ҳам ўз социалистик мажбуриятларини бажардилар.

Эришилган муваффақиятлар — КПСС Марказий Комитетининг 1965 йил март Пленуми, КПССнинг XXIII ва XXIV съездлари қишлоқ хўжалигини ҳар томонлама интенсивлаш ва замонавий индустриал негизга ўтказиш асосида уни янада юксалтириш борасида ишлаб чиққан программанинг изчиллик билан амалга ошириб бориш натижаси, давлатнинг доимий ва ҳар томонлама ёрдами, илғорлар тажрибасини кенг ёйиш ва жорий этиш натижаси, ғаллакорларнинг зарбдор, фидокорона меҳнати натижаси, Украина ССР партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг, совет ва хўжалик органларининг катта ташкилотчилик ва сиёсий ишлари натижасидир.

Колхозчилар, совхоз ишчилари, қишлоқ хўжалиги мутахассислари, олимлар шу йилнинг мураккаб об-ҳаво шароитларида юксак масъулият ҳис-туйғулари билан кўп ғалла етиштириш учун матонатли кураш олиб бордилар. деҳқончиликни интенсивлаш, экин майдонлари структурасини такомиллаштириш, дон экиладиган майдонларни кенгайтириш борасида зарур бўлган ҳамма ишларни қилдилар.

Буларнинг ҳаммаси ажойиб самаралар берди. Республикада ўрта ҳисобда гектар бошига 27,4 центнердан дон (маккажўхори бу ҳисобга кирмайди), 31,7 центнердан ошиқ кузги буғдой ўриб олинди!

6 область, 126 район ва 2972 колхоз ва совхоз гектаридан 30 центнердан ва ундан ошириб дон олдилар. Черкасси областининг хўжаликлари гектар бошига 33,1 центнердан, Запорожье областининг хўжаликлари 31,7 центнердан, Донецк областининг хўжаликлари 31 центнердан, Винница областининг хўжаликлари 30,1 центнердан. Херсон областининг хўжаликлари 30 центнердан, Днепропетровск областининг хўжаликлари 29,8 центнердан дон олдилар.

Кўпгина район ва хўжаликлар бундан ҳам мўл ҳосил олдилар. Черкасси областининг Христиновка райони гектаридан 41,2 центнер, шу областдаги Жашков райони 38,6 центнердан, Запорожье областининг Михайлов райони 38,1 центнердан, Винница областининг Бершад райони 37 центнердан, Херсон областининг Нововоронцовка райони 35,3 центнердан, Донецк областининг Марьинка райони 35 центнердан, Киев областининг Белая Церковь райони 34,9 центнердан, Днепропетровск областининг Днепропетровск райони 34,8 центнердан, Полтава областининг Карлов райони 34,4 центнердан дон экинлари ҳосили олдилар. Днепропетровск области Магдалиновка районидаги Суворов номли колхоз гектаридан 50,5 центнер, Запорожье областининг Приморье районидаги «Коминтерн» колхози 50 центнердан, Қрим областининг Нижнегорский районидаги Крупская номли колхоз 48,1 центнердан, Днепропетровск областининг «Днипро» совхози 50 центнердан, Запорожье областининг «Приморский» совхози 46,8 центнердан, Херсон областининг «Бильшовицкий наступ» совхози 44,7 центнердан дон етиштирди.

Кейинги тўрт йил мобайнида ўртача йиллик етиштирилган дон КПСС XXIV съездининг тўққизинчи беш йиллик Директиваларида республика учун белгиланган топшириқдан ошиб кетади.

Саноат корхоналари ва қурилишларнинг коллективлари, ёшлар, шаҳарларнинг аҳолиси, Совет Армияси автомобиль бўлинмаларининг жангчилари, қишлоқ хўжалик авиациясининг учувчилари ғалла учун курашда деҳқонларга катта ёрдам бердилар. «Сельхозтехника», ғалла қабул қилиш корхоналари, автомобиль ва темир йўл транспорти ходимлари умумий ишга кўп куч ва ғайрат сарфладилар.

Кунгабоқар, картошка, сабзавот етиштиришда ҳам яхши натижаларга эришилди.

Республика лавлагикорлари қанд лавлагини белгиланган муддатда нобуд қилмай йиғиштириб олиш ва қабул пунктларига ташиб келтириш ҳамда қайта ишлаш соҳасида фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Чорвачилик фермаларининг ходимлари катта муваффақиятларга эришдилар. Ем-хашак базасини мустаҳкамлаш ва ихтисослаштиришни кучайтириш негизида чорва моллар ва паррандаларнинг маҳсулдорлиги ошди, уларнинг сони кўпайди. Чорвачилик маҳсулотларини етиштириш ва давлатга сотишни тинмай кўпайтириш таъминланмоқда. Ем-хашак запасларини кўпайтириш ва чорва молларнинг қишловига тайёргарлик кўриш юзасидан шошилинч тадбирлар амалга оширилмоқда.

Колхозлар ва совхозлар келгуси йил ҳосили учун мустаҳкам замин тайёрламоқдалар, кузги экинлар экиш плани муваффақиятли бажарилди. Кўпгина майдонларда экиш билан бирга айни вақтда ерларга ўғит, биринчи даражали уруғлик сепилди. Серҳосил истиқболли навлар экилган майдонлар кенгайди. 1975 йил кўкламги экишга жадал тайёргарлик олиб борилмоқда. Баҳорги дон экинлари уруғлиги юксак экиш кондицияси даражасига етказилмоқда. Баҳорги экин учун шудгорлаш тугалланмоқда, экинларнинг структураси яхшиланмоқда, дон экинлари майдонлари кенгаймоқда. Механизатор кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш ташкил этилди.

Республика партия ташкилотлари, партия XXIV съездининг, КПСС Марказий Комитети 1973 йилги декабрь Пленумининг қарорларига, ўртоқ Л. И. Брежневнинг коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичдаги навбатдаги вазифалари белгиланган нутқларида баён этилган қоидалар ва хулосаларга амал қилиб, қишлоқ меҳнаткашларининг куч-ғайратини колхозлар ва совхозларнинг ўсиб бораётган имкониятларидан янада тўлароқ фойдаланишга, жамоат ишлаб чиқаришининг самарадорлигини ва маҳсулотнинг сифатини оширишга, шу йилнинг ва умуман беш йилликнинг барча топшириқларини муваффақиятли бажаришга сафарбар қилмоқдалар.

ХОРАЗМНИНГ КАТТА ХИРМОНИ

ХОРАЗМ ОБЛАСТИ ПАХТАКОРЛАРИ 410 МИНГ ТОННАДАН ОРТИҚ «ОҚ ОЛТИН» ТОПШИРИБ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТНИ БАЖАРДИЛАР

ВАТАНГА ТУҲФА

М. ХУДОЙБЕРГАНОВ,
Хоразм область партия комитетининг биринчи секретари.

Суръўёш республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг ярим асрлик юбилейи [illegible] Республикамиз байроғига тақилган тўртинчи олий нишон — Октябрь революцияси ордени, халқимиз меҳнатига, Ватан берган юксак баҳо [illegible]

Кейинги йилларда суғориладиган деҳқончилик маданиятини ошириш борасида жуда кўп ишлар қилинди. [illegible] Шоликорлар ажойиб ғалаба қўлга киритдилар. Ватан омборларига 37 минг тоннадан кўпроқ Хоразм шолиси тўкилди.

Давлат тайёрлов пунктларига 410 минг тоннадан зиёдроқ «оқ олтин» жўнатилди. Бу, планда кўзда тутилгандан 30 минг тонна кўп демакдир. [illegible] этди. 190 минг тоннадан кўпроқ «оқ олтин» машиналарда териб олинди. Область пахта етиштириш бўйича беш йиллик планнинг бажарилишини яқинлаштиряпти. Тўрт йил мобайнида давлатга пландан ташқари 80 минг тонна пахта сотилди. Бугунги ғалаба рапорти — КПСС Марказий Комитетининг 1973 йилги декабрь Пленуми қарорларига, КПСС Марказий Комитетининг [illegible]

[illegible] центнердан ошириб пахта [illegible] районидаги Энгельс номли [illegible] жон Дурдиева, Боғот районидаги [illegible] номли колхознинг Сотим [illegible] жи Саидов, Қўшкўпир районидаги «Коммунизм» колхозининг Раҳим Матёқубов бошлиқ ва бошқа кўпгина бригадалар ҳам ана шу маррага яқинлашиб қолдилар.

[illegible]

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг олтин тўйи йилида колхозчилар, инженер-техник ходимлар, биринчи галда, ишчи синфининг ижодий активлиги жўш урганлиги ҳам ютуқларимизнинг гарови бўлди. [illegible]

[illegible] тириш бўйича беш йиллик план-топшириқларни муддатидан илгари бажариш учун нимаики зарур бўлса, барчасини маромида бажо келтирмоқда. Бу билан хоразмликлар Ватан бойлигини кўпайтиришга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Хива районидаги «Хива» колхозининг механик-ҳайдовчиси Феруза Миниярова бу йил ўз машинаси билан 250 тонна пахта териш мажбуриятини олган эди. Илғор механизатор юбилей арафасида ўз мажбуриятини бажарди.

Қўшкўпир районидаги механик-ҳайдовчи Саломат Қурбонбоеванинг 1971 йилдан буён терган пахтаси 1 минг тоннадан ортиб кетди.

Қ. Отаев (ЎзТАГ) ва Қ. Қадамов фотолари.

АРМУҒОН

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг олтин юбилейи шарафига социалистик мусобақани авж олдирган колхозимиз аъзолари областда биринчи бўлиб пахта тайёрлаш йиллик планини бажарган эдилар. Давлатга 1473 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 38 центнердан «оқ олтин» сотилган эди. Орадан кўп ўтмай яна бир муҳим довондан ошдик — зиммага олинган социалистик мажбурият ҳам ошириб уддаланди. Пахта ҳосилдорлиги гектар бошига 46 центнерга етди. Тайёрлов пунктларига 6800 тонна дурдона элтиб топширдик. Бир йилда ҳосилдорлик 10 центнер ошди.

Пахта йиғим-теримини механизациялашда ҳам қувончли ютуқларни қўлга киритдик. Мавсум давомида 25 та «зангори кема», шу жумладан 10 та «Ўзбекистон» маркали тўрт қаторли терим агрегати туну-кун ишлатилди. Машиналар хирмонларга барака киритиб, ҳар куни йиллик планнинг 5,5-6 проценти миқдорида пахта тайёрланишига эришдик. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган механизатор Болта Жуманиёзов ўзи бошчилик қилаётган бригадада ҳамкасблари билан бирга ялпи ҳосилни машинада териб олди. «Зангори кема» капитанларидан Султон Жуманиёзов, Рўзигул Шарипова, Отабой Матназаров каби оловқалб механизаторлар мавсумда айниқса зўр жасорат кўрсатиб ишладилар. Дала гвардиячилари 3 минг тоннадан ортиқ ҳосилни машиналар бункерларидан ағдардилар.

Тўққизинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида фақат хўжалигимизгина эмас, балки бир қатор бригадаларимиз пахта ҳосилдорлигини оширишда рекорд натижаларга эришдилар. Коммунист Раззоқ Абдураҳмонов бошлиқ бригада 65 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 65 центнердан «оқ олтин» топширди. Биз ўз бригадамизда ҳосилдорликни 60 центнерга етказдик. С. Раҳимов, Ж. Сотлиқов, И. Матёқубов, С. Нафасов бошлиқ бригадаларда ҳам ҳар гектар ердан 48-50 центнердан хирмон кўтарилди. Бу илғор бригадалар ҳам 60 центнерлик маррага етиш учун қизғин кураш олиб бораётирлар. Колхозимиздаги 20 та пахтачилик бригадасининг ярми 50-60 центнерчилик ҳаракатига қўшилган. Бу бригадалар шу кунларда янги мажбуриятлари ҳисобига пахта топширмоқдалар.

Мажбурият бажарилган бўлса ҳам пахта йиғим-терими жадал давом этмоқда. Бутун куч ва техникани ҳосилнинг сўнгги граммларигача йиғиб-териб олишга сафарбар этганмиз. Муваффақиятларни мустаҳкамлаб, янгидан-янги ютуқларни қўлга киритиш азамат пахтакорларимизнинг мақсади, азму-қароридир.

Норбой РАҲИМОВ,
Хива районидаги Фрунзе номли колхознинг бригада бошлиғи, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор.

Хоразм область меҳнаткашлари КПСС XXIV съезди қарорларини ҳаётга татбиқ эта бориб, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун бошланган умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб, давлатга пахта сотиш бўйича олган социалистик мажбуриятларини бажардилар.

Область колхоз ва совхозлари тайёрлов пунктларига 410 минг тоннадан кўпроқ ёки халқ хўжалик планидагидан 30 минг тонна зиёд пахта топширдилар. Етиштирилган ҳосилнинг 90 процентдан кўпроғи биринчи сортларга топширилди. Ҳар гектар майдондан 39 центнердан пахта олинди. 190 минг тоннадан кўпроқ ёки топширилган ялпи ҳосилнинг 46 проценти «зангори кема»лар бункеридан тўкилди.

Ана шу ажойиб меҳнат ғалабасига областнинг барча районлари муносиб ҳисса қўшдилар. Гурлан райони хўжаликлари давлатга 63 минг тонна, Урганч райони — 47 минг тонна, Хива райони — 44 минг тонна; Боғот райони — 42 минг тонна, Хонқа райони — 40 минг тонна, Ҳазорасп райони — 39 минг тонна, Янгиариқ райони хўжаликлари 35 минг тонна пахта топширдилар. Хива ва Боғот

МАЖБУРИЯТ БАЖАРИЛДИ

районлари пахтакорлари ҳар гектар майдондан 42 центнердан ва Қўшкўпир райони 38,5 центнердан пахта топшириб, социалистик мажбуриятларини биринчи бўлиб бажардилар.

Хива районидаги Фрунзе номли, «Партия XXII съезди», Энгельс номли, Боғот районидаги Нариманов номли, Ленин номли, Қўшкўпир районидаги Охунбобоев номли, Янгиариқ районидаги Киров номли, Урганч районидаги Ленин номли ва Карл Маркс номли, Хонқа районидаги Охунбобоев номли, «Октябрь 40 йиллиги» колхозлари меҳнаткашлари ҳар гектар майдондан 43—48 центнердан «оқ олтин» топшириб, энг юқори ҳосилдорликка эришдилар.

Боғот районидаги Нариманов номли колхоздан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Зариф Қурбонов, Хонқа районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозидан Вайсёз Маҳмудов, Хива районидаги Фрунзе номли колхоздан Раззоқ Абдураҳмонов, Ҳазорасп районидаги Фрунзе номли колхоздан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Салой Худойқулиев, Қўшкўпир районидаги «Тошкент» колхозидан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ўғилжон Нуриллаева, Шовот районидаги Чкалов номли колхоздан Пўлат Маткаримов, Гурлан районидаги «Коммунизм» колхозидан Гулимат Ҳайитметов сингари пахта усталари раҳбарлик қилган бригадаларнинг коллективлари ҳар гектар майдондан 55 центнердан пахта йиғиб олиб, мисли кўрилмаган ҳосил етиштирдилар.

Меҳнат ғалабасига шонли механизаторлар катта улуш қўшдилар. Боғот районидаги «Коммуна» колхози механик-ҳайдовчиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Гуласал Полвонова, Хива районидаги Огаҳий номли колхоздан Комил Жуманиёзов, Урганч районидаги «СССР 50 йиллиги» колхозидан Ражаббиби Сапарова, Янгиариқ районидаги Киров номли колхоздан Қадам Отаназаров каби социалистик мусобақа илғорлари область механизаторлари ўртасида биринчи бўлиб 200—250 тоннадан пахта териб беришди. 70 дан ортиқ механик-ҳайдовчи республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг олтин юбилейи шарафига олган социалистик мажбуриятларини шараф билан бажардилар.

Пахта йиғим-теримида областдаги шаҳарлар ва район марказларининг меҳнаткашлари, студентлар ва ўқувчилар катта ёрдам кўрсатдилар.

Пахта териш ва давлатга топшириш давом этмоқда. Хоразм области пахтакорлари етиштирилган барча ҳосилни йиғиб-териб олиш ва қўшимча равишда камида 30 минг тонна «оқ олтин» топшириш бўйича мажбурият олиб, фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Ҳозирги пайтда областнинг барча хўжаликларида чорва қишловини уюшқоқлик билан ўтказиш ва 1975 йил ҳосилига пухта замин яратиш юзасидан катта ишлар олиб борилмоқда.

ҚЎШИМЧА 750 ТОННА

Ромитан районидаги Ленин номли колхоз аъзолари юбилей йилида ғайрат билан меҳнат қилиб катта муваффақиятни қўлга киритдилар. Сабзавот, пилла, сут, полиз маҳсулотлари тайёрлаш йиллик планларини ошириб бажарган коллектив пахта тайёрлаш халқ хўжалиги планини ҳам муддатидан олдин ортиғи билан адо этди. Давлатга салкам 3800 тонна «оқ олтин» етказиб берилди. Ҳамма ҳосил биринчи сортга қабул қилинди.

Колхознинг Жўра Тилавов, Ёрқул Қозоқов, Мурод Ражабов, Темир Жабборовлар бошлиқ бригадаларида ҳосил айниқса мўл бўлди. Бу коллективларда йиғиб-териб олинган пахта ҳар гектар ер ҳисобига 35-40 центнерга тўғри келмоқда. Планнинг ортиғи билан бажарилишида Ҳаёт Қўлдошев, Омон Шарипов сингари механик-ҳайдовчиларнинг ҳам муносиб ҳиссалари бор.

Хўжалик пахтакорлари планга қўшимча 750 тонна пахта териб давлатга топширишга ҳаракат қилмоқдалар.

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пахта тайёрлаш халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажарганлиги учун қуйидагилар республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзилади:

Қизилтепа райони — район партия комитетининг секретари ўртоқ **Мироқов**, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Скориков**, район ижроия комитети қишлоқ хўжалиги бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Жўраев**, «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ **Исматов**, суғориш системалари район бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Нажмиддинов**, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Авезов**.

Самарқанд райони — район партия комитетининг секретари ўртоқ **Абдуллаев**, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Шодиева**, район ижроия комитети қишлоқ хўжалиги бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Норбоев** «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ **Моисеенко**, суғориш системалари район бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Чудаков**, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Мирахмедов**.

Хатирчи райони — район партия комитетининг секретари ўртоқ **Насриддинов**, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Ҳалимов**, район ижроия комитети қишлоқ хўжалиги бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Раҳимов**, «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ **Роговой**, суғориш системалари район бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Асқаров**, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Тўрақулов**.

Шуманай райони — район партия комитетининг секретари ўртоқ **Шарипов**, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Юсупов**, район ижроия комитети қишлоқ хўжалиги бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Сапарбоев**, «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ **Урдабоев**, суғориш системалари район бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Нураев**, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Олланиёзов**.

Тахтакўпир райони — район партия комитетининг секретари ўртоқ **Шербеков**, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Турумбетов**, район ижроия комитети қишлоқ хўжалиги бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Юсупов**, «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ **Утегенов**, суғориш системалари район бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Қозоқбоев**, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Ималатдинов**.

Тўрткўл райони — район партия комитетининг секретари ўртоқ **Нурумбетов**, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Давлетқиличев**, район ижроия комитети қишлоқ хўжалиги бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Урунов**, «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ **Оллабергенов**, суғориш системалари район бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Отажонов**, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Сейтниёзов**.

Вобкент райони — район партия комитетининг секретари ўртоқ **Наимов**, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Давронов**, район ижроия комитети қишлоқ хўжалиги бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Аҳмедов**. «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ **Шайдоев**, суғориш системалари район бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Раҳмонов**, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Шукуров**.

Гурлан райони — район партия комитетининг секретари ўртоқ **Машарипов**, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Вафоев**, район ижроия комитети қишлоқ хўжалиги бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Бобожонов**, «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ **Жумамуродов**, суғориш системалари район бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Кенгизбоев**, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Раҳматов**.

Қувасой шаҳри — шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ **Раҳматов**, шаҳар ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Шарафитдинова**, шаҳар ижроия комитети қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Абдураҳмонов**, суғориш системалари бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Сўпиев**, шаҳар комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Аҳмедов**.

ДЕҲҚОН ХАЗИНАСИ

Ер — деҳқоннинг хазинаси, ризқ-рўз манбаи. Бундай деб аталиши бежиз эмас. Унинг саховати энг аввало ана шу ерда тер тўкиб қилинадиган ҳалол меҳнатга, омилкорлик билан иш юритишга, илғор тажриба ва илм-фан ютуқларини изчиллик билан жорий этишга боғлиқ. Ҳозирги вақтда ердан фойдаланиш самарадорлигини оширмоқ учун ҳамма имкониятлар мавжуд. Давлатимиз деҳқонни қудратли техника билан қуроллантирган. Минерал ўғитлар, бегона ўтни ва ҳашаротни йўқотадиган химиявий дориворлар, гербицидларни етарли миқдорда оляпмиз. Фан — деҳқон хизматида. Селекционер олимларимиз пахтанинг тез пишадиган, касалликларга чидамли аъло навларини яратишяпти.

Демак, ерни унумдор қилиш, мўл ҳосил етиштириш ана шу имкониятлардан моҳирлик билан фойдаланишимизга, агротехника талабларига тўғри риоя қилишимизга боғлиқ.

Колхозимиз Хоразм воҳасидаги энг йирик хўжаликлардан бири ҳисобланади. Пахта майдонимизнинг ўзи 2 минг гектарни ташкил этади. Шунга қарамай ҳар йили ҳам пахта, сабзавот, полиз ва бошқа экинлардан мўл ҳосил етиштириб келяпмиз. Гектар бошига 40 центнер пахта хўжалигимиз учун муқим ҳосил бўлиб қолди. Кейинги йилларда бу марра янада мустаҳкамланди. Ўтган йили эса ҳар бир гектар ердан 42 центнердан хирмон кўтаришга эришдик. Беш йилликнинг белгиловчи тўртинчи йилидаги маррамиз эса 45 центнер. Республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг олтин тўйи йилида олинган юксак мажбуриятнинг шараф билан бажарилиши учун барча имкониятлардан унумли фойдаланилмоқда.

Мен юқорида муттасил мўл ҳосил етиштириш деҳқоннинг омилкорлигига, ишбилармонлигига, илғор тажриба ва фан ютуқларидан изчиллик билан фойдалана олишига боғлиқ деб айтдим. Кейинги йилларда колхозимизда кўплаб юқори ҳосил усталари етишиб чиқди. Улар мўл ҳосил етиштириш имконини берадиган энг илғор тажрибаларни муттасил ўз ишларида жорий этиб келмоқдалар. Ана шундай тажрибалардан бири чигитни қўш қаторлаб экиш, ғўзаларни 90 сантиметр кенгликда жойлаштириш эди. Республикамиз пойтахт области хўжаликларида пайдо бўлган бу янгилик колхозимиз аъзолари томонидан олқишлаб кутиб олинди. Кўп майдонларга чигитни қўш қаторлаб экдик. Ҳар гектар ерда 160 минг ва ундан ҳам кўп ғўза туплари бўлишини таъминладик. Шунингдек, чигитни 90 сантиметр кенгликда экиш юзасидан бир неча йилдан бери жорий қилиб келинаётган илғорлар тажрибаси ҳам яхши самаралар бермоқда. Агротехниканинг талабларига тўла амал қилиш, карталарни йириклаштириш туфайли техникага кенг йўл очиб берилди. Пахтачиликни, айниқса пахта йиғим-теримини комплекс механизациялаштиришни қатъиятлик билан жорий этмоқдамиз. Ғўзаларни минерал ўғитлар билан озиқлантириш ҳам тупроқнинг агрохимия картограммасига қатъий асосланган ҳолда бажарилди. Булар эса ўз навбатида мўл ҳосил етиштиришда муҳим роль ўйнади. Тезпишар, вилт касаллигига чидамли «Тошкент» навлари колхозимизда қолаверса бутун Боғот районида ўзини тўла оқлади.

Мана энди режаларимиз рўёбга чиқди. Пахта йиғим-теримини ғоят тезкорлик ва уюшқоқлик билан олиб бориб, давлатга 9 минг тонна «оқ олтин» сотдик. Ҳосилдорлик колхоз бўйича ҳар гектар ер ҳисобига ўртача 45 центнерга етди. Бу — машъал Хоразм областидаги энг илғор хўжаликлар етиштириб келаётган юқори ҳосилдир.

Пахта йиғим-теримини тез ва соз ўтказишимизда бу иш механизация зиммасига юклангани, терим агрегатлари қувватидан оқилона фойдаланилгани катта роль ўйнади. Биз машина теримини кеча-кундуз дала-бункер-прицеп-тайёрлов пункти поток усулида олиб бордик. Энг илғор механик-ҳайдовчиларимиз тўрт қаторли «Ўзбекистон» машинаси билан кунига 15-18 тоннадан «оқ олтин» теришга муваффақ бўлишди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Зариф Қурбонов бошлиқ комплекс механизациялашган бригада йиғим-теримни машиналар зиммасига юклаб, пахта тайёрлаш йиллик планини саккиз иш кунида бажаришга эришди. Бригада ҳозиргача ҳосилдорликни гектар бошига 55 центнерга етказди. Ҳожи Саидов, Сотим Жуманиёзов, Саъдулла Жабборов бошлиқ бригадаларда ҳам ҳосилдорлик кескин ошди. Илғор механик-ҳайдовчилар бир мавсумдаёқ икки мавсумнинг нормасини бажариб қўйишди. Колхозимиз бўйича ялпи ҳосилнинг ярмидан кўпини «зангори кема»лар билан йиғиб-териб олишга эришдик.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти хўжалик аъзоларининг моддий манфаатдорлигини ошириш ва терим илғорларини моддий-маънавий рағбатлантириш каби социалистик мусобақанинг асосий принципларидан оқилона фойдаланмоқда. Мавсум давомида бригадалар механизаторлар ва теримчилар ўртасида ўзаро мусобақа авж олдирилди. Партия ташкилоти ҳар беш кунда мусобақа якунларини чиқариб, энг кўп пахта топширишга эришган бригадаларга бош совғин билан бирга кўчма Қизил байроқ, терим нормасини ошириб бажарган механик-ҳайдовчиларга пул мукофоти ва вимпел, теримчиларга эса қимматбаҳо мукофотлар бериб борди. Пешқадам бригадалар аъзоларининг номини шарафлаб, колхознинг марказий поселкасида шон-шуҳрат байроғи кўтарилди. Мусобақа якунлари дала шийпонларида колхозчилар ўртасида ҳар куни тушки дам олиш соатларида ўтказилаётган суҳбатлар чоғида маълум қилиб борилди. Оммавий-сиёсий ва ташкилий-тарбиявий ишларнинг яхши йўлга қўйилгани пахта йиғим-теримининг тез суръатлар билан олиб борилишига ёрдам берди.

Шу кунларда келгуси йил мўл ҳосилига қизғин тайёргарлик кўрмоқдамиз. Экин майдонларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириб, янги, юксак довонлар сари шаҳдам қадамлар билан бораверамиз.

Искандар ДЎСОВ,
Боғот районидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Нариманов номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

Калинин районидаги «Қорасув» совхози сабзавоткорларининг довруғи баланд. Хўжалик меҳнаткашлари ерлардан самарали фойдаланиб юксак кўрсаткичларга эришмоқдалар. Ҳосил йилдан-йилга баракали бўлаётир. 1974 йил якунлари бундан далолат бериб турибди.

Совхоз сабзавоткорлари тўққизинчи беш йилликнинг белгиловчи йилида барча маҳсулот турлари бўйича планларини ошириб адо этишди. Жумладан, шаҳарликлар учун топшириқда кўзда тутилган 7190 тонна ўрнига 7304 тонна сабзавот, 500 тонна ўрнига 626 тонна картошка, 370 тонна ўрнига 400 тонна сут жўнатилди. Гўшт тайёрлаш, маҳсулотни реализация қилиш планлари ҳам ортиғи билан адо этилди.

Айниқса, Абдураҳим Шерматов, Эркин Исмоилов, Ориф Пўлатов, Шавкат Нуриддинов, Холмат Иброҳимов сингари миришкор деҳқонлар етакчилик қилаётган далачилик бригадаларида ҳосил мўл бўлди. Ердан икки ва ҳатто уч марта ҳосил олиш тажрибасини кенг қўлланаётган Абдураҳим Шерматов бошлиқ бригада давлатга сабзавот сотиш планини адо этишда беш йиллик маррасидан ўзиб кетди. Қолган бригадаларнинг коллективлари тўққизинчи беш йиллик топшириғини бажариш арафасида. Полиэтилен плёнкасини кенг қўлланиш туфайли йил ўн икки ой сабзавот етиштирилмоқда.

Қорасувлик сабзавоткорлар ўз имкониятларини чамалаб кўриб, зиммаларига катта мажбурият олишди. Бу йил планга қўшимча яна салкам 3 минг тонна сабзавот йиғиб-териб олинади. 250 тонна картошка сотилиб, бу хил маҳсулот етиштириш бўйича беш йиллик план ортиғи билан адо этилади.

— 1974 йилнинг байрамларга бойлиги, — дейди совхоз директори Раҳим Дадахўжаев, — зиммамизга катта масъулият юклади. Республикамизнинг юбилейи кунлари ишчи ва зиёлилар дастурхонини безайдиган салкам 1000 тонна сервитамин маҳсулот жўнатган эдик. Улуғ Октябрь байрамига ҳам қизғин ҳозирлик кўраётирмиз. Бу қутлуғ кун арафасида 200 тонна карам, 20 тонна помидор, 200 тонна лавлаги, 100 тонна сабзи ҳамда ошкўки, бақлажон, болгар гаримдорисидан 20 тонна маҳсулотни қабул пунктларига етказиб берамиз. Йил охирлаётган бўлса ҳам ҳосилимизнинг чўғи баланд. Бу йил етиштирган сабзавот маҳсулотимиз жами бўлиб 10 минг тоннадан ортиб кетади.

М. СОЛИХОВ.

Советлар мамлакатида

Суратларда (юқоридан пастга): 1. Жаҳондаги 40 дан ортиқ мамлакатга маҳсулот етказиб бераётган Череповецк металлургия заводининг электр-пўлат қуюв цехларидан бири. 2. Пермдаги кабель заводи мамлакатимизда биринчи бўлиб катта кучланишга чидамли, ичига мой тўлғазилган кабель ишлаб чиқаришга киришди. Завод лабораториясида синовга тайёрланаётган янги маҳсулот акс эттирилган. 3. Сахалинда электр симёғочлар вертолётлар ёрдамида монтаж қилинмоқда. 4. Таллин тажриба спорт кемасозлиги корхонасида яратилган елканли пойга кемачаси мусобақа ва саёҳатлар учун жуда қулайдир.

ТАСС фотохроникаси.

ЯНГИ КИТОБЛАР

Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриёти қуйидаги китобларни босмадан чиқарди

Александр Дюма. ГРАФ МОНТЕ КРИСТО. Роман. Иккинчи китоб. Русчадан Тўлқин Рустамов таржимаси. 644 бет, тиражи 60.000, баҳоси 1 сўм 21 тийин.

Ўзбек халқ ижодидан: ТОҲИР ВА ЗУҲРА. СУМБАР. ЗАФАРХОН. ВАРҚА БИЛАН ГУЛШОҲ. Достонлар тўплами. 306 бет, 71 тийин.

Иброҳим Раҳим. БИР МИЛЛИОНДАН БЕШ МИЛЛИОНГАЧА. Очерклар. 232 бет, тиражи 15.000, баҳоси 41 тийин.

Уйғур шоирлари. Шеърлар тўплами. Тўпловчи Рўзи Қодирий. 140 бет, тиражи 5.000, баҳоси 58 тийин.

ЭРОН ҲИКОЯЛАРИ. Тўплам. 96 бет, тиражи 15.000, баҳоси 20 тийин.

Юқори Чирчиқ. «Политотдел» колхозида ободончилик ишлари, колхозчиларга маиший хизмат кўрсатиш яхши йўлга қўйилган. Бу ерда янги қад кўтараётган бинолар шаҳар типидаги колхоз маркази ҳуснига ҳусн қўшиб турибди. Маданият саройи, тўртта ўрта мактаб, икки стадион, савдо марказининг биноси, яқинда фойдаланишга топширилган колхоз правлениесининг идораси колхоз қишлоғининг жамолини очиб юборди. Яқинда бу колхоз СССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг биринчи даражали дипломини олди. Суратларда: (юқорида) Маданият саройи. Пастда эса колхознинг «Дружба» савдо маркази.

В. Таран фотолари.

ДАВР ВА ТАҚДИР

ДЎСТЛИК ҲАРОРАТИ

Бу удум эллик йилдан бери давом этиб келади. Жиззах шаҳри марказидаги истироҳат боғида бўладиган ҳар бир тантана, байрам намойишлари улкан чинор остидаги дўстлик қабрига гулчамбар қўйиш билан бошланади. Ўз бурчини бажаришга киришаётган совет солдати ҳам, янги билет олаётган Ленин комсомолининг аъзоси ҳам, оила қураётган ёш келин-куёв ҳам шу қабр олдида келажакка, ўз авлодига содиқ, Ватанга садоқатли бўлиш учун қасамёд қилади...

Қабрга шундай сўзлар ёзилган: «Бу ерда 20-йилларнинг актив комсомолларидан Павел Бирюков, Григорий Круглов, Пётр Кожуховлар абадий уйқуда ётишибди. Улар Ўзбекистонда Совет ҳокимиятининг ўрнатилиши учун ўз жонларини қурбон қилишган».

Қабр олдида туриб хаёлга чўмаман: ўша оловли йиллар ҳақида эшитганларим, тарихий манбалардан ўқиганларим кино лентасидек такрорланади. Ҳаммасида дўстлик қудрати тараннум этилади. Дўстлик! Кишилар ўзаро дўст тутинганда ўртага нон қўйишади. Қабрда ётганлар ҳам ўзбек диёрининг ерлик аҳли билан нон туфайли дўст бўлишган эди...

1920 йилнинг октябрида Жиззахга шундай телеграмма келди: **«Жиззах уезд ижрокомига. № 1159. Тамбов губернасининг Моршанский уездидан келган 482 кишилик очлар партияси Жиззах уезди районларига жойлаштириш учун жўнатилмоқда. Кутиб олишга ҳозирланинг. Очларни жўнатиш комиссияси раиси. 19 октябрь, 1920 йил».**

Уезд ревкоми кичик ҳайъати шошилинч равишда қарор чиқарди. Жабборов раислик қилган бу йиғилиш очларга ёрдам бериш учун маҳаллий бюджет маблағидан 2000 сўм ажратди. Жойларда жамоат ошхоналари, болалар уйлари ташкил этилди. Болалар уйи жойлашган кўчага кейинчалик Интернационал деб ном қўйилди. Кўп ўтмай, ҳамма ерда ҳаёт изга тушди. Болалар уйининг тарбияланувчилари янги ҳаётдан мамнунлигини ифодалаб, доҳийга шундай мазмунда хат йўллашди: **«Москва. Ўртоқ Ленинга! 14 ноябрь 1922 йил. Самарқанд область Жиззах шаҳар болалар уйининг тарбияланувчилари халқларнинг улуғ доҳийсини Улуғ Октябрь социалистик революциясининг беш йиллиги билан табриклайди.**

Яшасин ўртоқ Ленин!
Яшасин Халқаро революция!
1-болалар уйи».

Лекин тинчлик узоққа чўзилмади. Ички душманлар, оқгвардиячилар қолдиқлари халққа тинчлик бермасди. Ана шунда дўстлик ҳароратидан нур олган турли миллат вакиллари бир ёқадан бош чиқариб, курашга отланди. Бу қабр ана шу курашдан ёдгорлик эди...

1922 йили Қизилқумда уезд ижрокоми раисининг ўринбосари Шокирбеков, орадан бир йил ўтгач Зоминда ЧОН отрядининг командири Соловьев, актив комсомоллардан Н. Сладков ваҳшийларча ўлдирилди. 1924 йили эса Зоминда яна кўплаб комсомоллар босмачиларга қарши курашда қаҳрамонларча ҳалок бўлди. Лекин улардан фақат уч кишининг номи шу қабрда ёзиғлиқ қолди. Хўш, бошқаларичи?! Уларнинг тақдири кўпчиликни қизиқтирарди. Шунинг учун шаҳар Пионер уйининг қизил изтопарлари, шаҳар комсомоллари, журналистлар 20-йиллар қурбонларини излай бошладилар. Аввало Гражданлар уруши ветеранларидан республика аҳамиятидаги шахсий пенсионер Нарзиқул Йўлчибоев, Маҳсатой Султоновалар, улар орқали Ярославль областининг Углич шаҳрида яшаётган В. Ф. Носко, Тошкент шаҳрида яшаётган Пётр Кожухов ўртоқлар топилди... Ҳа, қабр тошига номи ёзилган ўша Пётр Кожухов!

У чинакам ўлиб тирилган ёки тасодифан ўлимдан қолган одам эди. Бир кун олдин шонли Коммунистик партия сафига қабул қилинган эди. 1924 йилнинг 9 июль куни эрта тонгдан тревога эълон қилинди. Зум ўтмай, шаҳарнинг барча комсомоллари уезд комсомол комитетига тўпланди. Уком секретари Муҳаммадиев билан ҳарбий комиссар Потапенколар Зомин қишлоқларига бостириб келган босмачилар тўдасини йўқотиш операциясига борувчиларнинг номларини ўқиди. ЧОН отряди 11 кишидан ташкил топди. Уни Василий Потапенконинг ўзи бошқарадиган бўлди.

Кечга яқин Зоминда босмачилар операциядан хабар топиб, тоққа қараб қочгани ҳақида хабар эшитилди. Отряд маршрутни ўзгартириб, Турғунбулоқ қишлоғида босмачиларга етиб олди. Жанг атиги бир ярим соат давом этди. Душман тўсатдан ўрмонга қочди. Отряд яна душман изидан йўл олди. Кечга яқин душман Қадиммозор сойида отрядни милтиқлардан ўқ узиб қарши олди. Босмачиларнинг катта группаси комсомолларни ўраб олган эди. Комсомоллар доира шаклида туриб ,ҳимояга ўтишди. Вазият ноқулай эди. Босмачилар қоялар ортига бекиниб олган ҳолда аниқ нишон билан ўқни ёмғирдек ёғдирарди. Отряд сон жиҳатдан ўн баробар кўп бўлган душман устидан ғалаба қилолмаслигига ишонгач, ўқни тежашга қарор қилди. Беш соатлик жанг мобайнида тўрт киши ҳалок бўлди, уч киши яраланди. Қоронғи тушгач, комиссар ўрмон томон чекинишга буйруқ берди. Кожухов ўрнидан турди-ю, ўқ тегиб йиқилди....

Кўп ўтмай Петр ҳушига келди. Босмачиларнинг бостириб келаётганини сезиб, охирги кучини йиғиб, ўн метрлар чамаси наридаги арчага чиқиб олди. Бир соат давомида ўқ овозлари эшитилиб турди. Сўнг бутунлай тинди. Пётр ярасини маҳкам боғлади. Қон тўхтади. У яқин қишлоқ томон эмаклай бошлади. Тонгга яқин не машаққатлар билан қишлоққа етиб келди. Не кўз билан кўрсинки, унга ягона умид бағишлаган қишлоқ куйиб кул бўлган эди. У тоғ орасида беш кун оч-наҳор эмаклаб юрди.

Тонг бўзарганда Пётр аллақандай йўлга чиқди. Бу Ўратепа — Панжакент йўли эди. — Йўлми, демак, ҳаёт оқими бор, — дея ўйлади-ю, ҳушидан кетди. Кечга яқин кўзини очиб, ўзини ўзбек хонадонида кўрди. Тирик қолганига Петрнинг ўзи ҳам ишонмасди. Лекин оёғи қаттиқ азоб берарди. Ўзбеклар уни поездда Самарқандга жўнатиб юборишди..

Унинг ёшлиги кўз олдидан кино лентасидек ўта бошлади... Самарқанддан икки киши келди. Мактабда ёши 14 дан юқори бўлган ўқувчиларнинг йиғилиши бўлади, деб эълон қилишди. Пётр эса 12 ёшда эди. Ёши етмаганлар деразалардан мўралашарди. Уни эса акаси Алексей хонанинг тўрига ўтказиб қўйди. Вакиллардан бири (фамилияси Кугель) ёшларни комсомолга қабул қилиб, уларга Григорий Арапов, Геннадий Грахов, Алексей Кожуховларни бошлиқ этиб тайинлади .Шундан сўнг комсомолнинг олдида турган вазифалар ҳақида гапирди.

Келаси йили съезд бўлиб, унда шаҳар уезд комсомол комитети тузилди. Алексей унинг аппаратида ишлай бошлади. Пётр акасининг топшириқларини бажара бошлади. 1921 йил 8 январь! Бу кун сира унинг эсидан чиқмайди. У ўз орзусига эришди. Уни комсомолга қабул қилишди. Уком секретари Ориф Олимжонов билан бир сафда ҳарбий дарсни ўрганишга киришди. Кўп ўтмай коммунист ва комсомоллардан ташкил топган ЧОН отрядига қўшилди. Шу-шу кўп жангларни бошдан кечирди. Аммо бу галгиси жуда оғир бўлди...

Бундан бир кун олдин Жиззах боғида бўлган маросимда унинг номи босмачилар ўлдирган дея тилга олинган ва шунинг учун Пётр Кожуховнинг номи марҳум комсомоллар қабри устига ёзилган эди...

50 йилдан сўнг келган гувоҳ туфайли шаҳар комсомоли тарихига муҳим ўзгаришлар киритиладиган бўлди.

20-йиллар комсомолларининг тақдири билан қизиқаётган жуда кўпчиликнинг талаби инобатга олинди. Янги ҳужжат ва гувоҳлар асосида Дўстлик қабрига янги номлар ёзилди. Қабр узра жуда баланд обелиск ўрнатилди. Унга шундай сўзлар ёзилди: «Тўхта ва бош эг бу дўстлик қабри олдида! Брюков Павел, Круглов Григорий, Алимова Улбусин, Гайнуддинов Карим, Сладков Николай, Солиев Усмон... Уларнинг ҳаммаси Ўзбекистонда Совет ҳокимиятини ўрнатиш учун қаҳрамонларча ҳалок бўлишган. 1924 йил».

Ҳа, уларнинг тақдири кўпчиликни қизиқтиради. Шунинг учун изланиш давом этмоқда.

Ҳар гал шаҳар боғида бўлсам, узоқ йиллар Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетида, республика министрликларида ишлаган, республика аҳамиятидаги шахсий пенсионер Пётр Кожуховни шу қабр ёнида сукут сақлаб тургандек ҳис қиламан. Бундан деярли 50 йил муқаддам Жиззахда бўлган партиясиз деҳқонларнинг конференцияси резолюциясида айтилган «Биз Ўрта Осиё халқлари Советлар республикасининг ташкилотчи раҳбари — Коммунистлар партиясига чуқур миннатдорчилик билдирамиз!» деган сатрлар қулоғим остида такрор жаранглаётгандек бўлади.

Н. МИРЗАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Ахборот

ТОШКЕНТ

ИЗЛАНИШ САМАРАСИ

Ўрта Осиё регионал илмий-тадқиқот институти олимлари Наманган областининг Чуст, Поп ва Янгиқўрғон районларида дўлгa қарши тажриба ишлари олиб бориб, яхши натижаларга эришдилар. Шу районлар хўжаликларида экилган 50 минг гектар майдондаги экинларнинг 35 минг гектари дўлдан сақлаб қолинди.

Институт олимлари республика гидрометеорология хизмати бошқармаси ходимлари билан ҳамкорликда Чирчиқ дарёси ҳавзасида сунъий ёмғир ёғдириб кўриш, пахтага об-ҳавонинг таъсири натижасида қанча ҳосил олиш мумкинлигини олдиндан айтиб бериш, ғўза баргининг ҳарорат режимини текшириш бўйича бир қанча тадқиқот ишларини бажардилар.

ЯНГИ НАВЛАР

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Н. В. Вавилов номли Бутуниттифоқ ўсимликлар илмий-тадқиқот институтининг тажриба-синов станциясида ўсимликларни Ўзбекистон иқлим шароитига мослаштириш ишлари ўрганилаётир. Бу ерда биргина узумнинг 1200 хили синаб кўрилмоқда. Голландия ва Италиядан келтирилган узум навлари шароитимизга тезда кўникиб, бир йилдаёқ ҳосил бера бошлади.

Академик П. П. Лукяненко узоқ изланишлар натижасида «Аврора» ва «Кавказ» буғдой навларини кашф этди. Бу буғдой навлари Сурхондарё областининг генерал С. Раҳимов номли колхозига экилганда гектаридан 95 центнердан ҳосил етиштирилди.

«СУПЕР» — ҲАЁТГА

«Главташкентстрой»га қарашли 1-автобазада катта инженер Муҳайё Абдуллаева бошчилигида техника фанлари кандидати К. Добрининнинг бетон қоришмалар ташишда «Супер» усулидан фойдаланиш ўрганиб чиқилди ва ишлаб чиқаришда қўллانила бошланди. Бунда юк ортиш, тушириш, машинанинг йўлдаги вақти ва кузовнинг қоришмадан тозалаш ишлари автоматик йўл билан кузатиб борилади. Ҳозир автобазада 40 киши конвейер усулида «супер» методига ўтиб ишламоқда.

А. ФОЗИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — МОСКВА. 18.30 — ТОШКЕНТ. 18.35 — «Доим тайёр». 19.05 — **«Ахборот».** 19.25 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. 19.50 — **«Ахборот».** 20.10 — Биродарлик самараси (Москва). 20.40 — Раҳмат Файзийнинг адабий портрети. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — **Пахтазор—мардлар майдони. ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 11.30 — ТОШКЕНТ. 16.35 — МОСКВА. 16.40 — Ҳужжатли фильмлар. 17.40 — Рус сайёҳлари ва тадқиқотчилари. 18.10 — Китоб сенинг ҳаётингда. 18.55 — Спорт кундалиги. 19.15 — Янгиликлар. 19.25 — «Колокольчик» театри. 19.40 — Концерт. 20.10 — Телефильм. 20.40 — **Бизнинг авлод** (телеспектаклнинг 1-қисми). 22.00 — Ҳужжатли кино экрани (Тошкент). 22.30 — Совет Иттифоқи давлат академик Малий театрининг 150 йиллигига бағишланган кеча. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 19.00 — ТОШКЕНТ. 19.15 — Ўқув кўрсатуви. 19.55 — Ҳужжатли фильм. 20.05 — Ўқитувчи экрани. 20.35 — Тошкент янгиликлари. 20.50 — **Биринчи комсомол қиз** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 29/Х да **Чио-чио-сан** , 30/Х да — **Жизель.**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 30/Х да **Тарих тилга кирди,** 31/Х да **Чақмоқ.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 30/Х да **Қонли тўй,** 31/Х да **Хотинимнинг эри.**

КИНО

Янги центриолар — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «ВОСТОК», «МОСКВА», «НУКУС» (кундуз ва кечқурун).

Сакко ва Ванцетти — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Қизил калина — **«ДРУЖБА»** (кундуз ва кечқурун).

ТОШКЕНТ АВТОМОБИЛЬ ТРАНСПОРТИ ЙЎЛЛАРИ ИНСТИТУТИ
1974—75 ўқув йили учун
КУНДУЗГИ
ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИГА

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИГА ЎРТА МАЪЛУМОТЛИ ИЛҒОР ИШЧИЛАР, КОЛХОЗЧИЛАР ВА СОВЕТ АРМИЯСИ САФИДАН ҲАРБИЙ ХИЗМАТНИ ТУГАТИБ ҚАЙТГАНЛАР — АВТОМОБИЛЬ ЙЎЛЛАРИ ЭКСПЛУАТАЦИЯСИ, ҚУРИЛИШИ ВА АВТОМОБИЛЬ ТРАНСПОРТИ МИНИСТРЛИГИ СИСТЕМАСИДАН ЙЎЛЛАНМА БИЛАН КЕЛГАНЛАР, ҲАМДА САНОАТ КОРХОНАЛАРИ, ҚУРИЛИШ, КОЛХОЗЛАР ВА ҲАРБИЙ ҚИСМ ҚЎМОНДОНЛИГИ ТОМОНИДАН ЙЎЛЛАНМА БИЛАН КЕЛГАНЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.

Кирувчилар ўрта мактабни тугатганларидан сўнг камида бир йил узлуксиз иш стажига эга бўлишлари шарт.

Тайёрлов бўлимига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: ариза, йўлланма, ўрта маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли), характеристика, меҳнат дафтарчасидан кўчирма, бош кийимсиз тушилган 3х4 см. катталикдаги 6 дона фотосурат, 286 формадаги медицина справкаси.

Тайёрлов бўлимини муваффақиятли тугатганлар институтнинг 1 курсига кириш имтиҳонларисиз қабул қилинадилар.

ЎРТА МАКТАБНИ 1974 ЙИЛДА ТУГАТИБ, ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ТАЖРИБАСИГА ЭГА БЎЛГАНЛАР ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИГА ҚАБУЛ ҚИЛИНМАЙДИЛАР.

АРИЗАЛАР — 10 ноябргача қабул қилинади.

Тингловчиликка қабул қилиш 25 ноябрдан бошлаб суҳбат натижасига қараб амалга оширилади.

Тингловчилар стипендия билан таъминланадилар.

Машғулотлар — 1 декабрдан бошланади.

Ўқиш муддати — 8 ой.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 20-уй, 4-хона.

СССР соғлиқни сақлаш министрлигининг
ТОШКЕНТ ВАКЦИНА ВА СИВОРОТКА ИЛМИЙ ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
вирус-риккетсиоз лаборатория кичик илмий ходими вакант вазифасига

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

КОНКУРС МУДДАТИ — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Кафанов кўчаси, 93-уй.

Ўзбекистон ССР геология министрлигининг
ЎРТА ОСИЁ ГЕОЛОГИЯ ВА МИНЕРАЛЬ ХОМАШЁЛАРИ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ (САИГИМС)
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

сектор раҳбари: кончи районларнинг металлогенияси;

лаборатория раҳбарлари: синаб кўриш, рудасиз фойдали қазилмаларни бойитиш, оқар сувларни тозалаш;

бўлимларнинг катта илмий ходимлари: фойдали қазилмалар геологияси, петрология ва минералогия;

бўлимларнинг кичик илмий ходимлари: геология-қидирув ишлари методикаси, қидирув техникаси, минерал хомашёларни тадқиқотлашнинг физик-химиявий методлари (2 ўрин).

Конкурсда доктор ёки фан кандидати илмий даражасига эга бўлганлар, ҳамда катта ишлаб чиқариш тажрибасига, илмий ишларга ва тадқиқотларга эга бўлган юқори малакали мутахассислар қатнашишлари мумкин.

КОНКУРС МУДДАТИ — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 700000, Тошкент шаҳар, ГСП, Т. Шевченко кўчаси, 15-уй.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг
ЎЗБЕКИСТОН САНИТАРИЯ, ГИГИЕНА ВА КАСБ КАСАЛЛИКЛАРИ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
қуйидаги вазифаларда ишлаш учун

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

лаборатория мудирлари: пестицидлар гигиенаси ва токсикологияси, шовқин ва тебраниш, қишлоқ гигиенаси, аллергология;

катта илмий ходимлар: атмосфера ҳавоси гигиенаси, сув ва тупроқ гигиенаси, полимер ва пластик бирикмалар гигиенаси, меҳнат гигиенаси, меҳнат физиологияси, пестицидлар гигиенаси ва токсикологияси лабораториялар бўйича:

кичик илмий ходимлар: атмосфера ҳавоси гигиенаси, полимер ва пластик бирикмалар гигиенаси, меҳнат физиологияси, пестицидлар гигиенаси ва токсикологияси, аллергология, клиник-диагностик лабораториялари ва ташкилий-методик бўлим бўйича.

КОНКУРС МУДДАТИ — 10 НОЯБРГАЧА.

Мурожаат учун адрес: Тошкент-56, Циолковский кўчаси, 325-уй.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ
МИКРОБИОЛОГИЯ БЎЛИМИ
лаборатория бўйича вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кичик илмий ходимлар: ботаника мутахассислиги бўйича сув ўсимликлари (2 ўрин., тупроқ микробиологияси мутахассислиги бўйича микробиология, биохимия мутахассислиги бўйича микроорганизмларнинг ўзгарувчанлиги ва селекция.

КОНКУРС МУДДАТИ —эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Ҳужжатлар қуйидаги адрес бўйича жўнатилсин: 700000, Тошкент шаҳар, ГСП, «Академиклар шаҳарчаси».

ЎЗБЕКИСТОН ССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ ГЕОГРАФИЯ БЎЛИМИ
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

катта илмий ходим: география (доктор ёки фан кандидати);

кичик илмий ходимлар: картография (2 ўрин).

КОНКУРС МУДДАТИ — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: Тошкент шаҳар, ГСП, Гоголь кўчаси, 70-уй, 2-қават, 92-хона. Телефонлар: 33-17-11, 33-35-30.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги, медицина ходимларининг республика касаба союз комитети ва республика санэпидстанция коллективи министрликнинг Бош санитария-эпидемия бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Ғ. Ҳ. Ҳидоятовга онаси

Ойтўра ҲАМИДОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

ФАН ОЛАМИДА

ЯНГИ МЕТЕОРИТ

СССР Фанлар академиясининг метеоритлар коллекцияси «осмон тоши»нинг яна бир намунаси билан тўлди. У мамлакатимизда метеоритлар ўрганила бошлаганидан бери ўтган 200 йил ичида топилган 147 метеоритдир.

Бу метеорит совет олимлари ва чет эл олимларининг қизиқишига сазовор бўлди. Метеоритлар комитетига бир қанча мамлакатларнинг кимёвий ва радий кимёвий тадқиқотлар ўтказиш учун «осмон тоши»нинг бир парчасини олишни истаган лабораторияларидан талаблар тушди.

...1974 йилнинг 17 июлида 18 га яқин Донбассдаги Горловка шаҳрининг баъзи кишилари яқинлашиб келаётган самолётникига ўхшаш бирдан зўраювчи шовқин эшитдилар. Орадан бир неча секунд ўтгач катта бир тош дарахт шохларини синдириб ерга урилди. Тош шу ердаги уйлардан биридан 10-15 метргина нарига тушди. «Кондратьевка» шахтасининг ёш ишчиси Василий Кишко тошни геологларга кўрсатди. Улар тошнинг бир қисмини Москвага, СССР Фанлар академиясига жўнатдилар. Сўнгра В. Кишко метеорит комитетининг илтимосига биноан тошнинг ўзида қолган уч килограммча келадиган асосий массасини Москвага жўнатди.

«Горловка» деган ном олган метеорит юзида эриган қора пўст яхши кўриниб турибди ва атмосферада космик тезликда ҳаракат қилиш чоғида қизиган ҳавонинг уюрма оқимлари ҳосил қилган ўзига хос эзилиш (регмаглиптлар) яққол кўринмоқда.

Метеорит космик нурларнинг таъсирида ҳосил бўлган ва қисқа муддат яшовчи космоген изотоплар ҳали парчаланишга улгурмасдан бир мунча тезроқ олимлар лабораториясига тушганлиги айниқса қимматлидир. Изотопларни тадқиқ этиб, метеоритларнинг ёшини, уларнинг ер атмосферасига киргунига қадар катталигини, шунингдек қуёш системасининг турли областларидаги космик нурларнинг интенсивлигини ҳам аниқлаш мумкин.

«Горловка» «хондритлар» типига тааллуқли (хондралар — майда думалоқ томчилар бўлиб, қуёш системасининг қаърида шундай космик жисмлар ҳосил бўлган миллиард йиллар аввал қотган) тош метеоритдир.

Олимлар метеоритнинг ер атмосферасидаги учиш траекториясини ҳам билишлари зарур. Бу нарса метеоритнинг қуёш системасидаги орбитасини ҳисоблаб чиқаришга ёрдам беради. Метеоритнинг учиши Донецк, Харьков ва Днепропетровск областларининг шимолида яхшироқ кўринган бўлиши керак. Мутахассислар метеорит учганлигини кўрган кишилардан янги-янги хабарлар кутмоқдалар. (ТАСС).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ✱ ТЕЛЕФОНЛАР Эълонлар — 338142. коммутатор — 330249 дан 330258 гача.
Р. 03845. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. А. — 254.